

پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری (۲۶) بهار ۱۴۰۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شماره مسلسل: ۲۰۰۸۷
کد موضوعی: ۲۲۰

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

تاریخ انتشار:
۱۴۰۳/۷/۱۴

عنوان گزارش:
پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری (۲۶)
بهار ۱۴۰۳

نوع گزارش: طرح/لایحه راهبردی نظارتی

نام دفتر:
مطالعات اقتصادی
(گروه مطالعات محیط کسب‌وکار و تنظیم‌گری بخشی)

تهیه و تدوین کنندگان:
ایمان تهرانی، امین قنبری

ناظر علمی:
میلاذ بیگی

گرافیک و صفحه‌آرایی:
نرجس امیراحمدی

ویراستار ادبی:
زهرا عطاردی

واژه‌های کلیدی:
۱. امنیت سرمایه‌گذاری
۲. محیط کسب‌وکار
۳. حقوق مالکیت
۴. شفافیت
۵. فعالان اقتصادی

تاریخ شروع مطالعه:
۱۴۰۳/۰۶/۱

فهرست مطالب

۷.....	چکیده
۸.....	خلاصه مدیریتی
۱۰.....	۱. مقدمه: روش شناسی
۱۱.....	۲. شاخص کلی امنیت سرمایه گذاری در ایران
۱۵.....	۳. نتایج پژوهش براساس نماگرهای امنیت سرمایه گذاری
۲۳.....	۴. بررسی مؤلفه های امنیت سرمایه گذاری در بهار سال ۱۴۰۳
۲۸.....	۵. نتیجه گیری و پیشنهادها
۳۰.....	پیوست
۳۱.....	منابع و مآخذ

فهرست جداول

۱۲.....	جدول ۱. رتبه بندی استان ها از نظر شاخص ملی امنیت سرمایه گذاری در پایش بهار ۱۴۰۳ و مقایسه آن با دو فصل گذشته
۱۵.....	جدول ۲. نماگرهای امنیت سرمایه گذاری به ترتیب ارزیابی در بهار ۱۴۰۳ و مقایسه آنها در فصول گذشته
۱۶.....	جدول ۳. رتبه استان ها براساس نماگر «عملکرد دولت» در بهار ۱۴۰۳
۱۷.....	جدول ۴. رتبه استان ها براساس نماگر «ثبات اقتصاد کلان» در بهار ۱۴۰۳
۱۸.....	جدول ۵. رتبه استان ها براساس نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت» در بهار ۱۴۰۳
۱۹.....	جدول ۶. رتبه استان ها براساس نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی» در بهار ۱۴۰۳
۲۰.....	جدول ۷. رتبه استان ها براساس نماگر «شفافیت و سلامت اداری» در بهار ۱۴۰۳
۲۱.....	جدول ۸. رتبه استان ها براساس نماگر «ثبات و پیش بینی پذیری مقررات و رویه های اجرایی» در بهار ۱۴۰۳
۲۲.....	جدول ۹. رتبه استان ها براساس نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» در بهار ۱۴۰۳
۲۴.....	جدول ۱۰. ارزیابی ۱۷ مؤلفه آماری امنیت سرمایه گذاری در بهار ۱۴۰۳
۲۶.....	جدول ۱۱. ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه گذاری در بهار ۱۴۰۳ و مقایسه وضعیت آن با زمستان ۱۴۰۲
۲۷.....	جدول ۱۲. ارزیابی فعالان اقتصادی از امنیت سرمایه گذاری در ایران به تفکیک حوزه های کاری در مطالعه بهار ۱۴۰۳
۳۱.....	جدول پیوست. حجم جامعه و نمونه لازم، تعداد پیامک های ارسالی و پاسخ دریافتی به تفکیک استان ها در پایش بهار ۱۴۰۳

فهرست شکل‌ها

شکل ۱. شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۳.....	۱۳
شکل ۲. نمودار روند تغییرات شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری طی ۲۶ فصل گذشته (زمستان ۱۳۹۶ تا بهار ۱۴۰۳).....	۱۴
شکل ۳. وضعیت نماگر «عملکرد دولت» به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۳.....	۱۶
شکل ۴. وضعیت نماگر «ثبات اقتصاد کلان» به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۳.....	۱۷
شکل ۵. وضعیت نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت» به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۳.....	۱۸
شکل ۶. وضعیت نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی» به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۳.....	۱۹
شکل ۷. وضعیت نماگر «شفافیت و سلامت اداری» به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۳.....	۲۰
شکل ۸. وضعیت نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» در بهار ۱۴۰۳.....	۲۱
شکل ۹. وضعیت نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۳.....	۲۲
شکل ۱۰. نمودار امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های آماری در بهار ۱۴۰۳ (۱۰ بدترین ارزیابی).....	۲۴
شکل ۱۱. نمودار ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۴۰۳ (۱۰ بدترین ارزیابی).....	۲۵
شکل ۱۲. نمودار بررسی میزان تغییرات مؤلفه‌های پیمایشی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در پایش بهار ۱۴۰۳ نسبت به زمستان ۱۴۰۲.....	۲۷

پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری (۲۶) بهار ۱۴۰۳

چکیده

گزارش‌های فصلی امنیت سرمایه‌گذاری بر آن است تا با جلب توجه عموم مسئولان کشور به این عامل کلیدی در توسعه اقتصادی (اما مغفول مانده در سیاستگذاری اقتصاد ایران) به گفتمان‌سازی در جهت افزایش امنیت سرمایه‌گذاری و ضمانت‌های اجرایی حقوق مالکیت فعالان اقتصادی ایران و نیز بهبود عینی و واقعی امنیت اقتصادی و فضای سرمایه‌گذاری کمک کند. این گزارش، با استفاده از آمارهای رسمی منتشر شده و در دسترس و نیز ارزیابی^۱ ۸۱۴۹ فعال اقتصادی نمونه، از میان فعالان اقتصادی همه استان‌های کشور انجام شده است. حاصل تحقیق انجام شده، ارزیابی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برای فصل بهار سال ۱۴۰۳ و محاسبه هفت نماگر مربوطه است. براساس محاسبات انجام شده، شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری در ایران که با استفاده از دو مجموعه داده‌های پیمایشی و آماری تهیه می‌شود؛ در فصل بهار سال ۱۴۰۳ کمیّت ۵/۷۷ از ۱۰ (۱۰ بدترین حالت) سنجیده شده است. این در حالی است که در زمستان، پاییز، تابستان و بهار سال ۱۴۰۲ کمیّت این شاخص به ترتیب ۵/۷۲، ۵/۷۰، ۵/۶۶ و ۵/۷۳ ارزیابی شده بود که نشان می‌دهد امنیت سرمایه‌گذاری با وجود آنکه در بازه بهار تا تابستان سال ۱۴۰۲ در روند مناسب شدن قرار گرفته بود، اما در پاییز ۱۴۰۲ این روند قدری با اختلال مواجه شده و مجدداً شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در بهار سال ۱۴۰۳ در ادامه زمستان و پاییز سال ۱۴۰۲ به سمت نامناسب شدن حرکت کرده است.

۱. مشارکت فعالان کسب‌وکار در این پایش نسبت به دوره قبل با کاهش ۷۱۸ نفری مواجه شده است، براساس معیار اطمینان حداکثری که برای این کار در نظر گرفته شده باید تعداد پاسخ‌نامه‌های واصله در این پیمایش به حدنصاب کاملی (بالغ بر ۸۰۳۵ پاسخ‌نامه صحیح و براساس سطح اطمینان آماری ۹۵ درصدی) برای کل کشور برسد تا براساس آن، بتوان نتایج این مطالعه را به کل فعالان اقتصادی تعمیم داد و روند تغییرات استانی را با قاطعیت مقایسه کرد؛ در این پایش ملاحظه می‌شود با توجه به اینکه حدنصاب آماری برای معدودی از استان‌ها حاصل نشده (تنها برای ۳ استان بالای ۶۳ درصد و زیر ۷۰ درصد و ۵ استان بالای ۷۲ درصد و زیر ۸۰ درصد نمونه‌های مورد نیاز بوده و خوشبختانه برای بقیه استان‌ها نصاب لازم را کسب کرده‌اند)، بنابراین استنتاج و تحلیل قطعی از یافته‌های این پایش با سطح اطمینان آماری قابل‌قبولی امکان تعمیم به کل استان‌ها را دارد و کفایت آماری بسیار مناسبی با حداکثر مشارکت فعالان کسب‌وکار حاصل شده است.

بیان / شرح مسئله

گزارش حاضر، بیست‌وششمین سنجش پی‌درپی و فصلی «شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ایران» است. این گزارش، با استفاده از آمارهای رسمی منتشر شده و در دسترس و نیز ارزیابی، ۸۱۴۹۱ فعال اقتصادی نمونه از میان فعالان اقتصادی همه استان‌های کشور بوده است که وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری در بهار سال ۱۴۰۳ را با ۳۸ مؤلفه، هفت نماگر به تفکیک ۳۱ استان و ۹ حوزه کسب‌وکار نشان می‌دهد. شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری در ایران که با استفاده از دو مجموعه داده‌های پیمایشی و آماری تهیه می‌شود در بهار سال ۱۴۰۳ کمیته ۵/۷۷ از ۱۰ (۱۰ بدترین حالت) سنجیده شده است. مقدار عددی این شاخص در مطالعه فصل قبل (زمستان ۱۴۰۲) ۵/۷۲^۲ بوده و در فصل قبل تر (پاییز ۱۴۰۲) کمیته ۵/۷۰، در مطالعه تابستان (۱۴۰۲) ۵/۶۶^۴، در مطالعه بهار (۱۴۰۲) ۵/۷۳^۵، در فصل زمستان سال ۱۴۰۱^۶ ۶/۱۰ و در فصول قبل تر (پاییز و تابستان سال ۱۴۰۱)، ۶/۸۲^۷ بوده که نشان می‌دهد کمیته عددی امنیت سرمایه‌گذاری که در تابستان سال ۱۴۰۲ نسبت به فصول قبل از آن، به مقدار چشمگیری مناسب‌تر ارزیابی شده بود، مجدداً از پاییز و زمستان ۱۴۰۲ به سمت نامناسب‌تر شدن حرکت کرده و در بهار ۱۴۰۳ در بدترین وضعیت نسبت به سه فصل قبلی قرار گرفته است. البته باید توجه داشت که عامل اصلی روند بهبودی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری تا تابستان ۱۴۰۲، به میزان زیادی مناسب‌تر ارزیابی شدن مؤلفه‌های پیمایشی از سوی فعالان مشارکت‌کننده در آن پایش‌ها بوده است؛ اما در زمستان سال ۱۴۰۲ با شروع نوسانات نرخ ارز در بازه زمانی سنجش، مواجه شده‌ایم لذا مؤلفه‌های آماری از زمستان ۱۴۰۲ و در بهار ۱۴۰۳ به سمت نامناسب‌تر شدن حرکت کرده‌اند؛ به گونه‌ای که از پاییز ۱۴۰۲ با کمیته (۳/۹۵) به زمستان ۱۴۰۲ (۴/۰۳) تغییر کرده و در ادامه در بهار ۱۴۰۳ با کمیته (۴/۱۱) نامناسب‌ترین وضعیت را در طی یک سال گذشته از خود نشان داده است، بررسی‌ها نشان می‌دهد که عامل اصلی نامناسب‌تر شدن مؤلفه‌های آماری از پاییز ۱۴۰۲ تا بهار ۱۴۰۳ نوسانات نرخ ارز و شاخص قیمت مصرف‌کننده در فصل بهار بوده که در نهایت نتیجه آن در کنار نامناسب‌تر ارزیابی شدن مؤلفه‌های پیمایشی در بهار ۱۴۰۳ منجر به نامناسب شدن عدد کل شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۴۰۳ نسبت به فصول گذشته شده است.

نقطه‌نظرات / یافته‌های کلیدی

براساس ارزیابی صورت گرفته در پیمایش فصلی بهار سال ۱۴۰۳ و مقایسه آن با زمستان سال ۱۴۰۲، نامناسب‌ترین و مناسب‌ترین مؤلفه‌های ارزیابی شده از امنیت سرمایه‌گذاری به شرح زیر است:

۱. از تابستان سال ۱۴۰۲ خوشبختانه با روند افزایشی مشارکت‌کنندگان در پایش و به تعداد بیشتری از پرسش‌نامه‌های صحیح پر شده نسبت به فصل گذشته مواجه بوده‌ایم. این روند رو به رشد مشارکت‌کنندگان به‌خصوص در پایش زمستان و پاییز ۱۴۰۲ امیدوارکننده و به میزان چشمگیری برای کلیت گزارش و اکثر استان‌ها قابل اتکا و دارای کفایت آماری مناسب جهت اتکا به نتایج پایش است.
۲. تهرانی، ایمان و امین قنبری، گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری (۲۵) زمستان ۱۴۰۲ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۲۰۰۳۵.
۳. تهرانی، ایمان و امین قنبری، گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری (۲۴) پاییز ۱۴۰۲ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۹۸۸۹، فروردین‌ماه ۱۴۰۳.
۴. تهرانی، ایمان و امین قنبری، گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری (۲۳) تابستان ۱۴۰۲ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۹۶۳۵، اسفندماه ۱۴۰۲.
۵. تهرانی، ایمان و امین قنبری، گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری (۲۲) بهار ۱۴۰۲ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۹۳۶۶، آبان‌ماه ۱۴۰۲.
۶. تهرانی، ایمان و امین قنبری، گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری (۲۱) زمستان ۱۴۰۱ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۹۲۶۳، شهریورماه ۱۴۰۲.
۷. تهرانی، ایمان و امین قنبری، گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری (۲۰) پاییز ۱۴۰۱ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۹۲۲۵، شهریورماه ۱۴۰۲.

زمستان سال ۱۴۰۲			بهار سال ۱۴۰۳		
رديف	نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها	رديف	رديف	نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها	رديف
۷/۷۲	میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری	۱	۷/۸۲	میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری	۱
۷/۵۷	عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده	۲	۷/۶۳	عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده	۲
۷/۴۲	ثبات یا قابل پیش‌بینی بودن تصمیمات مسئولان استانی یا محلی	۳	۷/۴۸	ثبات یا قابل پیش‌بینی بودن تصمیمات مسئولان استانی یا محلی	۳
رديف	نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها	رديف	رديف	نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها	رديف
۴/۷۴	ثبات قوانین و مقررات	۱	۴/۷۷	ثبات قوانین و مقررات	۱
۴/۹۹	سرقت مالی (پول نقد، کالا و تجهیزات)	۲	۵/۰۴	سرقت مالی (پول نقد، کالا و تجهیزات)	۲
۵/۰۶	میزان وفای به عهد در اجرای قرارداد کتبی یا شفاهی در بازار	۳	۵/۱۲	میزان وفای به عهد در اجرای قرارداد کتبی یا شفاهی در بازار	۳

با توجه به بررسی‌های به عمل آمده ملاحظه می‌شود همچنان در سه مؤلفه‌ای که در میان نامناسب‌ترین مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری قرار دارد، همانند پایش‌های قبلی مؤلفه «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده» دیده می‌شود و در جایگاه دوم است، در این میان، برای پنجمین بار طی چند پایش گذشته مؤلفه «میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری» در جایگاه اولین مؤلفه نامناسب مورد ارزیابی قرار گرفته است. لذا با توجه به نامناسب شدن متوالی ارزیابی این مؤلفه از ابتدای سال ۱۴۰۲ تاکنون ضروری است که توجه به متغیر کلیدی و مهم «میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری» برای همه مسئولان در اولویت قرار گیرد. در این خصوص لازم است تا مدل، میزان و حتی نوع حمایت مسئولان از داوطلبان سرمایه‌گذاری مورد بازنگری و ارزیابی اساسی قرار گیرد و بررسی شود که چرا با توجه به ادعاهای مطرح شده توسط مقامات از نظر انجام انواع حمایت از متقاضیان سرمایه‌گذاری در طی یک سال گذشته از نظر فعالان کسب و کار مشارکت‌کننده در پایش‌ها، آن حمایت‌ها تنها مناسب و قابل قبول ارزیابی نشده، بلکه در یک روند یک‌ساله همواره این مؤلفه نامناسب‌ترین مؤلفه در میان مؤلفه‌های شاخص مهم امنیت سرمایه‌گذاری شناخته شده است. امید است با شروع به کار دولت جدید و شعارهای مربوط به حمایت از سرمایه‌گذاری، با تعدیل و تغییر برخی از سیاست‌ها روند نامناسب شدن این مؤلفه متوقف و به سمت بهبودی حرکت کند. براساس یافته‌های این گزارش، پس از تلفیق داده‌های آماری و یافته‌های پیمایشی، به ترتیب استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، تهران و چهارمحال و بختیاری نامناسب‌ترین و استان‌های هرمزگان، گلستان و خراسان شمالی مناسب‌ترین وضعیت را از دیدگاه فعالان کسب و کار از منظر شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در بهار سال ۱۴۰۳ کسب کرده‌اند. در حالی که در پایش زمستان سال ۱۴۰۲ نامناسب‌ترین استان‌ها، استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، اصفهان و ایلام و مناسب‌ترین استان‌ها نیز استان‌های هرمزگان، خراسان جنوبی و سیستان و بلوچستان بوده‌اند. براساس نتایج این مطالعه، از بین ۹ حوزه فعالیت اقتصادی مورد سنجش در این پایش، فعالان اقتصادی در حوزه کاری «زراعت، باغداری و جنگل‌داری» مناسب‌ترین حوزه کاری ارزیابی شده و حوزه کاری «هتل، رستوران، تهیه و توزیع غذا» در جایگاه نامناسب‌ترین حوزه کاری قرار گرفته است. در حالی که در پایش زمستان ۱۴۰۲ فعالان اقتصادی در حوزه کاری «معدن به جز نفت و گاز» مناسب‌ترین حوزه کاری ارزیابی شده بود و حوزه کاری «خدمات تولیدی (واسطه‌گری مالی، بانک، بیمه، مستغلات اجاره و فعالیت‌های کسب و کار)» در جایگاه نامناسب‌ترین حوزه کاری قرار گرفته بود.

پیشنهاد راهکارهای تقنینی، نظارتی یا سیاستی

این گزارش بر آن است تا با تهیه گزارش‌های فصلی ارزیابی‌کننده، شرایط پایش امنیت سرمایه‌گذاری در استان‌های کشور را نشان دهد. از این رو، با وجود اینکه دارای پیشنهاد سیاستی مشخص نیست؛ اما ذکر این نکته ضروری است که در پایش بهار سال ۱۴۰۳ وضعیت شاخص امنیت سرمایه‌گذاری روند رو به بهبودی نداشته و متأسفانه به سمت نامناسب شدن حرکت کرده است. البته مقایسه سنوات گذشته همواره نشان می‌دهد که شاخص امنیت سرمایه‌گذاری متناسب با نوسانات مؤلفه‌های اقتصادی تغییراتی از خود نشان می‌دهد و این امر مجدداً در ادامه زمستان ۱۴۰۲ با نوسانات شدید نرخ ارز، در بهار سال ۱۴۰۳ نیز تطابق داشته است و با تغییرات نوسانی که در شاخص قیمت مصرف‌کننده نیز در این بازه شاهد آن بوده‌ایم شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در مقایسه با چند فصل قبلی نامناسب‌تر شده است. انتظار است با تداوم تهیه و انتشار گزارش‌های فصلی امنیت سرمایه‌گذاری، توجه و حساسیت عموم مسئولان کشور به این عامل کلیدی سرمایه‌گذاری و رشد اقتصادی، اما مغفول مانده در سیاست‌گذاری اقتصاد ایران جلب شود و این مجموعه گزارش‌های فصلی، به ترویج گفتمان امنیت سرمایه‌گذاری، قانونگذاری بهتر، رعایت قانون، احترام بیشتر به حقوق مالکیت و نیز بهبود عینی امنیت اقتصادی و فضای سرمایه‌گذاری در ایران کمک کند. علاوه بر این موارد، امید است با انجام مستمر این ارزیابی و انتشار نتایج آن، مسئولان اجرایی کشوری و استانی در قبال فعالان اقتصادی، متعهدتر و مسئولیت‌پذیرتر شده و قوای مقننه و قضائیه نیز در ایجاد بستر امن و رقابتی برای سرمایه‌گذاری و تولید در ایران بیشتر و مؤثرتر بکوشند.

۱. مقدمه: روش‌شناسی^۱

گزارش حاضر، بیست‌وششمین گزارش مستمر فصلی است که با ابزار پرسش‌نامه و براساس ترکیبی از «ادراک‌سنجی» فعالان اقتصادی سراسر کشور از وضعیت ۲۴ مؤلفه پیمایشی (Survey Data) و نیز ۱۷ داده آماری (Hard Data) امنیت سرمایه‌گذاری ایران در دوره سه‌ماهه بهار سال ۱۴۰۳ تهیه شده است. این گزارش، با روش‌های پیمایشی و آماری، نماگرها و مؤلفه‌های مؤثر در سرمایه‌گذاری را در استان‌ها و بخش‌های اقتصادی ایران ارزیابی کرده و با تلفیق آنها به روش علمی، «شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران» مربوط به فصل بهار سال ۱۴۰۳ را ارائه داده است.^۲ پرسش‌نامه پژوهش حاضر، به صورت الکترونیکی^۳ و شامل ۲۱ پرسش ثابت برای سنجش ادراک و احساس فعالان اقتصادی از وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری به صورت کیفی و طیف (گزینه‌های) پنج‌گانه «خیلی زیاد، زیاد، تا حدودی، کم و خیلی کم» طراحی شده است. در پرسش‌نامه و ارزیابی پایش امنیت سرمایه‌گذاری، ارزیابی بین صفر و ۱۰ انجام می‌شود. به طوری که ۱۰ نامناسب‌ترین (بدترین) و صفر مناسب‌ترین (بهترین) ارزیابی است و در نهایت شاخص هر چه به صفر نزدیک‌تر باشد، مناسب‌تر (بهتر) ارزیابی و تلقی می‌شود. در عین حال، از ابتدای سال ۱۴۰۱ سه پرسش جدید در خصوص تغییرات برخی مقررات به پرسش‌نامه پایش افزوده شده که عبارتند از: در فصل (بهار) ۱۴۰۳ تغییر قوانین و مقررات صادراتی تا چه حد بر کسب و کار شما تأثیر گذاشته است؟ در فصل (بهار) ۱۴۰۳ تغییر قوانین و مقررات

۱. برای مطالعه بیشتر رجوع شود به: مرکز پژوهش‌های مجلس، سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران، چارچوب مفهومی، روش، شاخص و نماگرها به شماره مسلسل و همچنین آخرین گزارش با عنوان «پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری (۱۶). پاییز ۱۴۰۰، خردادماه ۱۴۰۱، شماره مسلسل ۱۸۲۶۶.

۲. به جهت لزوم رعایت اختصار، تصمیم بر آن شد که از این به بعد، روش‌شناسی گزارش، پرسش‌نامه و مقررات پیمایش، جامعه انتخاب نمونه و حجم نمونه‌ها و میزان درصد نمونه‌های تحقق‌یافته در هر استان، در متن اصلی گزارش درج نشوند؛ موارد فوق‌الذکر در پیوست و متون گزارش‌های قبلی (سال ۱۴۰۱ به قبل) قابل مطالعه است.

۳. سؤال‌های پرسش‌نامه در آدرس www.rcmajlisform.ir و از طریق ارسال لینک اختصاصی یا پیامک و در قالب اپلیکیشن بله برای جامعه آماری در دسترس است.

وارداتی تا چه حد بر کسب و کار شما تأثیر گذاشته است؟ در فصل (بهار) ۱۴۰۳ قیمت‌گذاری دستوری از سوی نهادهای مرجع قیمت‌گذاری تا چه حد بر کسب و کار شما تأثیر گذاشته است؟

یکی از مهم‌ترین محدودیت‌های این پژوهش، دسترسی به فهرست اعضای نمونه آماری تعیین شده (فعالان اقتصادی سراسر کشور) و نیز قانع و راضی کردن آنها به تکمیل پرسش‌نامه این پژوهش بوده است. گفتنی است که باید به‌طور متوسط از هر استان ۲۶۰ پرسش‌نامه تکمیل و تحویل داده شود. برای پایش بهار سال ۱۴۰۳ بالغ بر ۸۱۴۹ پرسش‌نامه قابل قبول واصل شده است. خوشبختانه برای پایش بهار نیز کیفیت آماری نمونه‌ها تا حدود زیادی حاصل شد، اما به‌رغم تمام تلاش‌های تیم پایش، با استانداردها و انتظارات برای معدودی از استان‌ها اندکی فاصله وجود دارد؛ به‌نحوی که برای فصل بهار سال ۱۴۰۳، استان‌های اردبیل، ایلام، بوشهر، چهارمحال و بختیاری، سمنان، سیستان و بلوچستان، کهگیلویه و بویراحمد، کرمانشاه و هرمزگان کیفیت آماری ۱۰۰ درصدی حاصل نشده است.^۱ البته خوشبختانه برای سایر استان‌ها ۱۰۰ درصد مشارکت جامعه آماری مورد انتظار محقق شده است. بنابراین براساس روش آماری مورد استفاده، برای تعمیم نتایج پژوهش در همه استان‌ها (به‌کل جامعه) باید با قدری احتیاط عمل کرد. امید است با تغییر وضعیت و تثبیت شرایط کشور در پایش‌های آتی، اقبال فعالان کسب و کار به مشارکت در نظرسنجی‌های پایش امنیت، حداکثر مشارکت فعال اکثر واجدان شرایط در تمامی ۳۱ استان کشور ادامه داشته باشد و بتوان نتایج قابل قبول‌تر کارشناسی و قابل تعمیم به کل استان‌ها را به‌دست آورد. هرچند در طی سال ۱۴۰۲ تاکنون خوشبختانه روند مشارکت فعالان کسب و کار بسیار مناسب و افزایشی بوده است؛ اما تداوم و استمرار آن قطعاً از نقاط قوت و قابل توجه پایش امنیت سرمایه‌گذاری خواهد بود.

۲. شاخص کلی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران

پس از استخراج مؤلفه‌های پیمایشی و آماری، اکنون با تلفیق این مؤلفه‌ها، شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در بهار سال ۱۴۰۳ ارائه می‌شود. براساس پژوهش پشتیبان گزارش حاضر،^۲ شاخص امنیت سرمایه‌گذاری، با محاسبه میانگین وزنی مؤلفه‌های پیمایشی و آماری با نسبت ۸۰ به ۲۰ استخراج می‌شود که بر این اساس، شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری برای فصل بهار سال ۱۴۰۳ با کمیته ۵/۷۷ از نامناسب‌تر شدن وضعیت شاخص امنیت سرمایه‌گذاری حکایت می‌کند. گفتنی است که روند شاخص در سال ۱۴۰۲ به گونه‌ای بوده که در فصل زمستان کمیته ۴/۷۲ بوده است و در پاییز ۱۴۰۲ کمیته ۶/۷۰، در تابستان ۱۴۰۲ کمیته ۵/۶۶ و در فصل بهار کمیته ۵/۷۳ ثبت شده است. نامناسب شدن شاخص امنیت سرمایه‌گذاری از ابتدای سال ۱۴۰۲ تاکنون نشانه‌ای نامناسب و هشداردهنده از وضعیت نامناسب شدن مؤلفه‌های این شاخص و شرایط اساسی امنیت سرمایه‌گذاری است.

۱. جزئیات در پیوست قابل مشاهده است.

۲. مرکز پژوهش‌های مجلس، سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران، چارچوب مفهومی، روش، شاخص و نماگرها به شماره مسلسل ۱۵۸۵۲.

جدول ۱. رتبه‌بندی استان‌ها از نظر شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در پایش بهار ۱۴۰۳ و مقایسه آن با سه فصل گذشته

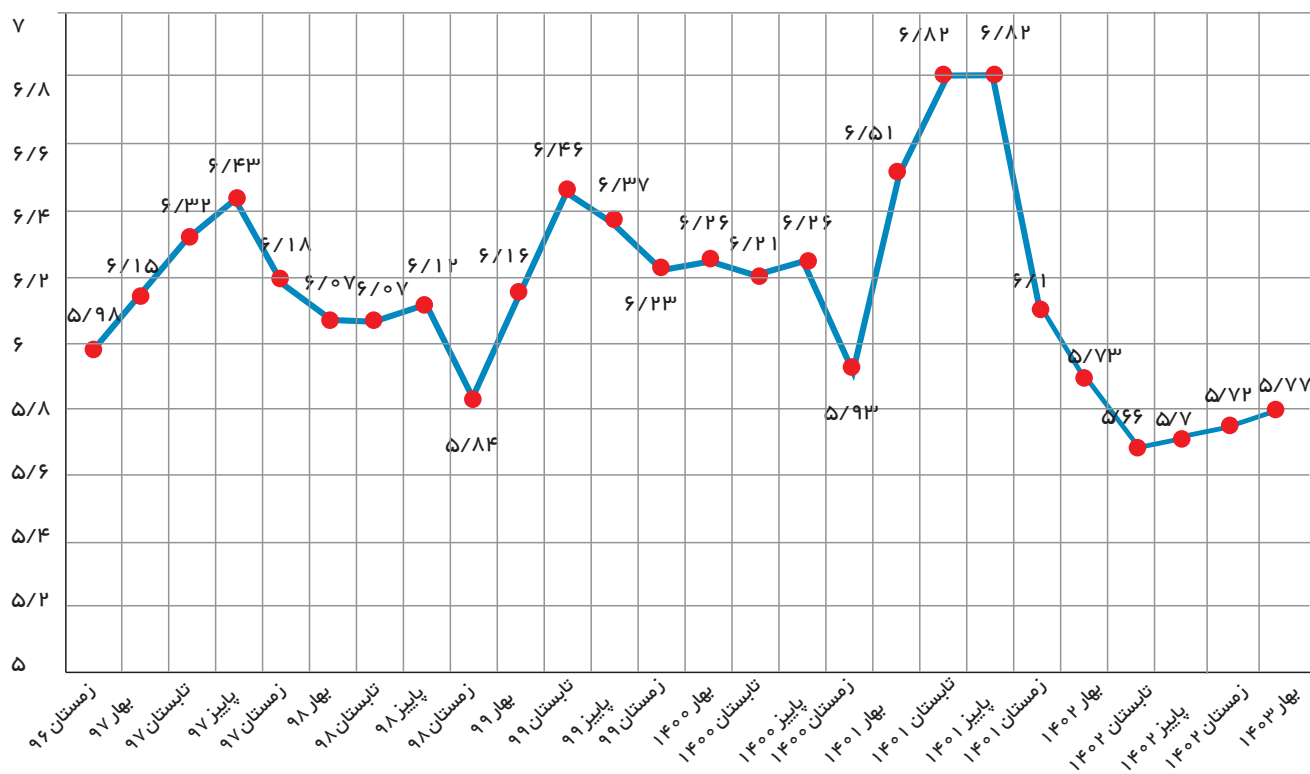
ردیف	استان / شاخص	شاخص امنیت سرمایه‌گذاری			
		بهار ۱۴۰۳	زمستان ۱۴۰۲	پاییز ۱۴۰۲	تابستان ۱۴۰۲
۱	هرمزگان	۵/۲۴	۴/۴۰	۵/۱۹	۵/۱۴
۲	گلستان	۵/۳۰	۴/۶۹	۵/۲۴	۵/۲۳
۳	خراسان شمالی	۵/۴۷	۴/۸۰	۵/۳۹	۵/۳۷
۴	کرمان	۵/۴۹	۴/۶۷	۵/۴۰	۵/۴۰
۵	خراسان جنوبی	۵/۵۵	۴/۴۹	۵/۴۴	۵/۴۵
۶	سمنان	۵/۵۶	۴/۶۱	۵/۴۲	۵/۴۲
۷	مازندران	۵/۵۶	۴/۹۸	۵/۵۳	۵/۴۸
۸	آذربایجان غربی	۵/۶۰	۴/۶۲	۵/۵۰	۵/۴۶
۹	یزد	۵/۶۵	۵/۴۸	۵/۶۵	۵/۶۱
۱۰	همدان	۵/۶۷	۵/۰۸	۵/۶۵	۵/۶۴
۱۱	مرکزی	۵/۶۷	۴/۹۹	۵/۷۰	۵/۵۸
۱۲	فارس	۵/۷۰	۴/۹۹	۵/۶۳	۵/۵۲
۱۳	زنجان	۵/۷۱	۴/۷۴	۵/۶۰	۵/۶۴
۱۴	خراسان رضوی	۵/۷۳	۵/۰۳	۵/۶۷	۵/۶۰
۱۵	بوشهر	۵/۷۸	۵/۰۲	۵/۷۳	۵/۶۹
۱۶	سیستان و بلوچستان	۵/۸۰	۴/۵۹	۵/۷۸	۵/۷۱
۱۷	کردستان	۵/۸۱	۵/۱۷	۵/۷۵	۵/۷۱
۱۸	کرمانشاه	۵/۸۱	۵/۰۹	۵/۷۲	۵/۵۶
۱۹	البرز	۵/۸۴	۵/۰۲	۵/۷۴	۵/۷۰
۲۰	قزوین	۵/۸۸	۴/۹۹	۵/۸۱	۵/۷۳
۲۱	لرستان	۵/۹۳	۵/۲۵	۵/۹۳	۵/۹۳
۲۲	قم	۵/۹۳	۵/۲۱	۵/۹۰	۵/۸۱
۲۳	گیلان	۵/۹۳	۵/۲۸	۵/۸۵	۵/۷۷
۲۴	اصفهان	۵/۹۴	۵/۷۲	۵/۸۰	۵/۷۸
۲۵	اردبیل	۵/۹۵	۵/۲۷	۵/۸۱	۵/۸۰
۲۶	خوزستان	۵/۹۸	۵/۲۵	۵/۹۱	۵/۸۷
۲۷	آذربایجان شرقی	۵/۹۹	۵/۵۸	۵/۹۶	۵/۸۹
۲۸	ایلام	۶	۵/۶۳	۵/۸۹	۵/۸۶
۲۹	چهارمحال و بختیاری	۶/۰۲	۵/۵۳	۵/۹۴	۵/۹۴
۳۰	تهران	۶/۲۱	۵/۴۶	۶/۱۰	۶/۰۸
۳۱	کهگیلویه و بویراحمد	۶/۲۸	۶/۰۸	۶/۲۲	۶/۱۷
	میانگین	۵/۷۷	۵/۷۲	۵/۷۰	۵/۶۶

توضیح: شاخص تلفیقی امنیت سرمایه‌گذاری میانگین وزنی دو بخش پیمایشی با وزن ۰/۸ و آماری با وزن ۰/۲ است. رتبه استان‌ها براساس شاخص تلفیقی بهار ۱۴۰۳ از نامناسب‌ترین به مناسب‌ترین مرتب شده است.

شکل ۱ روند شاخص امنیت سرمایه‌گذاری طی ۲۶ فصل گذشته را نشان می‌دهد. نامناسب‌ترین وضعیت در پاییز و زمستان سال ۱۴۰۱ و مناسب‌ترین وضعیت مربوط به فصل تابستان سال ۱۴۰۲، زمستان سال ۱۳۹۸ و زمستان سال ۱۴۰۰ بوده است. همان‌طور که ملاحظه می‌شود از ابتدای سال ۱۴۰۲ فصل به فصل تا بهار ۱۴۰۳ وضعیت شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به سمت نامناسب‌تر شدن حرکت کرده است.

شکل ۲. نمودار روند تغییرات شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری طی ۲۶ فصل گذشته (زمستان ۱۳۹۶ تا بهار ۱۴۰۳)

۳. نتایج پژوهش براساس نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری

همچنان که در بخش‌های پیشین اشاره شد هر شاخص از تعدادی نماگر و هر نماگر از تعدادی مؤلفه تشکیل شده است. در بخش قبل، نتایج پژوهش براساس مؤلفه‌های آماری و پیمایشی ارائه شد. در این بخش نتایج پژوهش براساس نماگرهای هفت‌گانه امنیت سرمایه‌گذاری ارائه می‌شود. یادآور می‌شود در این پژوهش، هفت نماگر اصلی تشکیل‌دهنده شاخص امنیت سرمایه‌گذاری طبق جدول زیر تعریف شده‌اند و ارزیابی کلی هر نماگر با تلفیق مؤلفه‌های آماری و پیمایشی (به صورت تأثیر ۲۰ درصدی مؤلفه‌های آماری و ۸۰ درصدی مؤلفه‌های پیمایشی) به ترتیب زیر است:

جدول ۲. نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری به ترتیب ارزیابی در بهار ۱۴۰۳ و مقایسه آنها در فصول گذشته

ردیف	نماگرهای شاخص امنیت سرمایه‌گذاری	بهار ۱۴۰۳	زمستان ۱۴۰۲	پاییز ۱۴۰۲	تابستان ۱۴۰۲	بهار ۱۴۰۲	میانگین چهار فصل منتهی به بهار ۱۴۰۳	تغییر بهار ۱۴۰۳ نسبت به زمستان ۱۴۰۲
۱	عملکرد دولت (نامناسب‌ترین، بدترین ارزیابی در فصول اخیر)	۶/۸۵	۶/۸۰	۶/۸۳	۶/۵۹	۶/۸۴	۶/۷۷	نامناسب‌تر
۲	ثبات اقتصاد کلان	۶/۴۵	۶/۲۹	۶/۱۳	۵/۷۸	۶/۳۶	۶/۱۴	نامناسب‌تر
۳	تعریف و تضمین حقوق مالکیت	۶/۱۴	۶/۱۰	۶/۰۹	۵/۶۵	۶/۰۳	۵/۹۷	نامناسب‌تر
۴	فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی	۶/۰۳	۵/۹۹	۵/۹۸	۵/۶۸	۵/۹۲	۵/۸۹	نامناسب‌تر
۵	شفافیت و سلامت اداری	۵/۵	۵/۴۶	۵/۴۶	۵/۱۲	۵/۳۶	۵/۴۶	نامناسب‌تر
۶	ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی	۵/۳۹	۵/۳۳	۵/۴۱	۵/۱۵	۵/۳۸	۵/۳۳	نامناسب‌تر
۷	مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض (مناسب‌ترین، بهترین ارزیابی در دو فصل اخیر)	۴/۷۸	۴/۷۴	۴/۷۵	۴/۷۱	۴/۸۳	۴/۷۶	نامناسب‌تر

توضیح: نمره ۱۰: نامناسب‌ترین ارزیابی.

در جدول ۲ ترتیب نماگرهای هفت‌گانه از نامناسب‌ترین به مناسب‌ترین ارائه شده است. از مقایسه این جدول با مطالعات گذشته درمی‌یابیم که نامناسب‌ترین نماگر در بهار سال ۱۴۰۳ همانند چند پایش گذشته، همچنان نماگر «عملکرد دولت» بوده است؛ در این میان مناسب‌ترین نماگر در چند پایش اخیر، همچنان نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» است. با دقت در ارزیابی‌های صورت گرفته متوجه می‌شویم که در بهار ۱۴۰۳ همانند زمستان و پاییز سال ۱۴۰۲ وضعیت نماگر «ثبات اقتصاد کلان» در جایگاه دومین نماگر نامناسب قرار گرفته است؛ نکته مورد توجه این است که وضعیت نماگر «ثبات اقتصاد کلان» که از مؤلفه پیمایشی «ثبات قیمت مواد اولیه» و دو مؤلفه آماری «عدم نوسان شاخص تورم مصرف‌کننده» و «ثبات نرخ ارز» تشکیل شده، با نامناسب شدن وضعیت ثبات نرخ ارز و همچنین نوسانات شاخص تورم مصرف‌کننده به خصوص در بهار سال ۱۴۰۳ در دوره مورد سنجش به مقدار قابل توجهی روند آن نسبت به فصول گذشته به سمت نامناسب‌تر شدن رفته است.

۳-۱. بررسی وضعیت نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری در ایران به تفکیک استان‌ها

رتبه‌بندی استان‌ها به ترتیب هر یک از هفت نماگر امنیت سرمایه‌گذاری بر حسب مناسب‌ترین تا نامناسب‌ترین ارزیابی در استان‌ها در هر نماگر، ارائه شده است.

■ نماگر «عملکرد دولت»

نماگر «عملکرد دولت» در بهار سال ۱۴۰۳ در جدول ۳ به تفکیک استان‌های کشور ارائه شده است. روند مقدار عددی بعد از مناسب شدن آن در ۶ ماهه اول نسبت به پایش‌های قبلی، مجدداً به سمت نامناسب شدن در پاییز و زمستان ۱۴۰۲ و در ادامه در بهار ۱۴۰۳ حرکت کرده است. با این وجود، در میان همه نماگرها همچنان نامناسب‌ترین نماگر در میان هفت نماگر اصلی پایش امنیت سرمایه‌گذاری است.

جدول ۳. رتبه استان‌ها بر اساس نماگر «عملکرد دولت» در بهار ۱۴۰۳

رتبف	استان	ارزیابی	رتبف	استان	ارزیابی	رتبف	استان	ارزیابی
۱	کردستان	۶/۲۸	۱۲	بوشهر	۶/۷۹	۲۳	چهارمحال و بختیاری	۶/۹۹
۲	یزد	۶/۴۶	۱۳	گیلان	۶/۸۰	۲۴	کهگیلویه و بویراحمد	۷/۰۳
۳	هرمزگان	۶/۴۷	۱۴	سمنان	۶/۸۵	۲۵	خراسان جنوبی	۷/۰۵
۴	زنجان	۶/۵۱	۱۵	گلستان	۶/۸۶	۲۶	کرمانشاه	۷/۰۷
۵	خراسان شمالی	۶/۵۸	۱۶	خوزستان	۶/۸۷	۲۷	آذربایجان شرقی	۷/۰۹
۶	همدان	۶/۶۰	۱۷	اصفهان	۶/۸۸	۲۸	اردبیل	۷/۱۶
۷	مازندران	۶/۶۱	۱۸	البرز	۶/۸۹	۲۹	لرستان	۷/۱۸
۸	قم	۶/۶۲	۱۹	خراسان رضوی	۶/۹۲	۳۰	سیستان و بلوچستان	۷/۲۵
۹	کرمان	۶/۷۲	۲۰	مرکزی	۶/۹۶	۳۱	تهران	۷/۵۱
۱۰	ایلام	۶/۷۲	۲۱	فارس	۶/۹۷		میانگین کشوری	۶/۸۵
۱۱	قزوین	۶/۷۶	۲۲	آذربایجان غربی	۶/۹۸			

شکل ۳. وضعیت نماگر «عملکرد دولت» به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۳

■ نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی»

نماگر فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی، بیشترین مؤلفه (۹ مؤلفه) را در میان هفت نماگر دیگر دارد که بیش از نیمی از آن مؤلفه‌ها پیمایشی (از سوی فعالان مشارکت‌کننده در این پایش مورد ارزیابی قرار گرفته است) هستند. این نماگر در بهار سال ۱۴۰۳، در رتبه چهارم نامناسب‌ترین نماگرها قرار گرفته است. در جدول ۶ وضعیت استان‌ها در این نماگر ارائه شده است.

جدول ۶. رتبه استان‌ها بر اساس نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی» در بهار ۱۴۰۳

رتبه	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	رتبه
۱	گلستان	۵/۲۴	۱۲	سمنان	۵/۹۴	۲۳	بوشهر	۶/۲۳
۲	هرمزگان	۵/۳۵	۱۳	همدان	۵/۹۵	۲۴	چهارمحال و بختیاری	۶/۲۹
۳	کرمان	۵/۵۰	۱۴	مازندران	۵/۹۶	۲۵	یزد	۶/۳۴
۴	خراسان رضوی	۵/۵۸	۱۵	مرکزی	۵/۹۸	۲۶	خوزستان	۶/۳۸
۵	آذربایجان غربی	۵/۶۳	۱۶	قزوین	۶/۰۰	۲۷	آذربایجان شرقی	۶/۴۵
۶	سیستان و بلوچستان	۵/۶۸	۱۷	لرستان	۶/۰۶	۲۸	اصفهان	۶/۵۹
۷	خراسان شمالی	۵/۷۲	۱۸	گیلان	۶/۰۹	۲۹	تهران	۶/۶۵
۸	خراسان جنوبی	۵/۸۷	۱۹	زنجان	۶/۱۰	۳۰	قم	۶/۶۶
۹	کرمانشاه	۵/۸۷	۲۰	کهگیلویه و بویراحمد	۶/۱۲	۳۱	ایلام	۶/۷۰
۱۰	فارس	۵/۸۹	۲۱	اردبیل	۶/۱۵		میانگین کشوری	۶/۰۳
۱۱	کردستان	۵/۹۱	۲۲	البرز	۶/۲۰			

شکل ۶. وضعیت نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی» به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۳

■ نماگر «شفافیت و سلامت اداری»

نماگر شفافیت و سلامت اداری، شامل چهار مؤلفه است که همه آنها به صورت پیمایشی محاسبه شده‌اند؛ از این رو، دقت در وضعیت آن می‌تواند قابل توجه باشد؛ در بهار سال ۱۴۰۳ در جایگاه پنجم نامناسب‌ترین نماگرها قرار گرفته است. جدول ۷ رتبه‌بندی استان‌ها بر اساس این نماگر را در مطالعه بهار سال ۱۴۰۳ نشان می‌دهد.

جدول ۷. رتبه استان‌ها بر اساس نماگر «شفافیت و سلامت اداری» در بهار ۱۴۰۳

رتبه	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	هرمزگان	۵/۰۷	۱۲	سیستان و بلوچستان	۵/۳۷	۲۳	خراسان جنوبی	۵/۶۷
۲	آذربایجان غربی	۵/۰۸	۱۳	مازندران	۵/۴۱	۲۴	بوشهر	۵/۶۸
۳	خراسان شمالی	۵/۱۶	۱۴	گیلان	۵/۴۲	۲۵	کرمان	۵/۷۰
۴	مرکزی	۵/۱۷	۱۵	اردبیل	۵/۴۶	۲۶	قزوین	۵/۷۱
۵	کردستان	۵/۱۸	۱۶	فارس	۵/۵۰	۲۷	خوزستان	۵/۷۶
۶	گلستان	۵/۲۱	۱۷	یزد	۵/۵۶	۲۸	چهارمحال و بختیاری	۵/۷۷
۷	کرمانشاه	۵/۳۱	۱۸	البرز	۵/۶۰	۲۹	آذربایجان شرقی	۵/۸۲
۸	خراسان رضوی	۵/۳۳	۱۹	سمنان	۵/۶۰	۳۰	کهگیلویه و بویراحمد	۵/۸۴
۹	ایلام	۵/۳۴	۲۰	قم	۵/۶۱	۳۱	تهران	۶/۱۵
۱۰	همدان	۵/۳۴	۲۱	لرستان	۵/۶۱		میانگین کشوری	۵/۵۰
۱۱	اصفهان	۵/۳۴	۲۲	زنجان	۵/۶۳			

شکل ۷. وضعیت نماگر «شفافیت و سلامت اداری» به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۳

نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی»

جدول ۸ نشان می‌دهد در بهار سال ۱۴۰۳ فعالان اقتصادی استان‌های گلستان، یزد و هرمزگان مناسب‌ترین ارزیابی و سیستان و بلوچستان، کرمانشاه و کردستان نامناسب‌ترین ارزیابی در نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» را ارائه داده‌اند.

جدول ۸. رتبه استان‌ها بر اساس نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» در بهار ۱۴۰۳

رتبه	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	رتبه
۱	گلستان	۴/۸۴	۱۲	مرکزی	۵/۳۴	۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۵/۴۹
۲	یزد	۴/۹۹	۱۳	البرز	۵/۳۵	۲۴	قم	۵/۴۹
۳	هرمزگان	۵/۰۳	۱۴	همدان	۵/۳۵	۲۵	بوشهر	۵/۵۲
۴	اصفهان	۵/۰۴	۱۵	فارس	۵/۳۸	۲۶	تهران	۵/۵۷
۵	آذربایجان شرقی	۵/۰۶	۱۶	خراسان شمالی	۵/۴۰	۲۷	خراسان جنوبی	۵/۷۴
۶	کرمان	۵/۰۷	۱۷	زنجان	۵/۴۳	۲۸	لرستان	۵/۷۴
۷	مازندران	۵/۱۲	۱۸	خوزستان	۵/۴۳	۲۹	کردستان	۵/۸۴
۸	آذربایجان غربی	۵/۲۲	۱۹	سمنان	۵/۴۴	۳۰	کرمانشاه	۵/۹۰
۹	اردبیل	۵/۲۶	۲۰	گیلان	۵/۴۵	۳۱	سیستان و بلوچستان	۵/۹۲
۱۰	چهارمحال و بختیاری	۵/۲۸	۲۱	خراسان رضوی	۵/۴۶		میانگین کشوری	۵/۳۹
۱۱	ایلام	۵/۳۳	۲۲	قزوین	۵/۴۹			

شکل ۸. وضعیت نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» در بهار ۱۴۰۳

■ نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض»

نماگر مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض شامل هشت مؤلفه است که اکثر آنها آماری هستند. جدول ۹ رتبه‌بندی استان‌ها را بر اساس این نماگر نشان می‌دهد. در بهار سال ۱۴۰۳ فعالان اقتصادی استان‌های سمنان، گلستان و خراسان جنوبی مناسب‌ترین ارزیابی و فعالان اقتصادی استان‌های ایلام، کهگیلویه و بویراحمد و سیستان و بلوچستان نامناسب‌ترین ارزیابی را از نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» داشته‌اند. این نماگر مجدداً مناسب‌ترین نماگر ارزیابی شده است.

جدول ۹. رتبه استان‌ها بر اساس نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» در بهار ۱۴۰۳

رتبه	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	رتبه
۱	سمنان	۳/۷۰	۱۲	مازندران	۴/۶۸	۲۳	تهران	۵/۰۶
۲	گلستان	۳/۷۱	۱۳	همدان	۴/۶۹	۲۴	کردستان	۵/۰۹
۳	خراسان جنوبی	۴/۰۶	۱۴	کرمانشاه	۴/۷۷	۲۵	زنجان	۵/۱۱
۴	یزد	۴/۱۳	۱۵	قم	۴/۸۰	۲۶	قزوین	۵/۱۱
۵	کرمان	۴/۲۳	۱۶	لرستان	۴/۸۴	۲۷	اصفهان	۵/۱۴
۶	هرمزگان	۴/۳۴	۱۷	البرز	۴/۸۵	۲۸	خوزستان	۵/۴۶
۷	خراسان شمالی	۴/۳۵	۱۸	آذربایجان شرقی	۴/۸۶	۲۹	سیستان و بلوچستان	۵/۵۰
۸	فارس	۴/۳۹	۱۹	اردبیل	۴/۸۸	۳۰	کهگیلویه و بویراحمد	۵/۷۷
۹	مرکزی	۴/۴۶	۲۰	آذربایجان غربی	۴/۹۶	۳۱	ایلام	۵/۹۰
۱۰	چهارمحال و بختیاری	۴/۶۴	۲۱	بوشهر	۵/۰۱		میانگین کشوری	۴/۷۸
۱۱	خراسان رضوی	۴/۶۶	۲۲	گیلان	۵/۰۱			

شکل ۹. وضعیت نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۴۰۳

۴. بررسی مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری در بهار سال ۱۴۰۳

۴-۱. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب ۱۷ مؤلفه آماری در بهار سال ۱۴۰۳

شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ایران شامل ۳۸ مؤلفه است که ۱۷ مؤلفه آن آماری (HD)^۱ هستند؛ یعنی سنجش آن به پیمایش و نظرخواهی نیاز ندارد و از سوی نهادهای رسمی، محاسبه و اعلام می‌شوند. گفتنی است، داده‌های مربوط به مؤلفه‌های نرخ تورم، ثبات نرخ ارز و ثبات مسئولان استانی^۲ به روزرسانی شده و براساس داده‌های بهار سال ۱۴۰۳ بوده و داده‌های مؤلفه ضریب نفوذ بیمه به سال ۱۴۰۱^۳ مربوط است و سایر داده‌های مؤلفه‌های باقی‌مانده براساس آخرین سالنامه منتشر شده و در دسترس قوه قضائیه^۴ برای سال ۱۴۰۱ در تحلیل‌ها مورد استفاده قرار گرفته است. همان‌طور که در پایش‌های قبلی توضیح داده شد؛ دوناگر شفافیت و سلامت اداری و نمانگر عملکرد دولت صرفاً براساس مؤلفه‌های پیمایشی سنجش و ارزیابی می‌شوند و هیچ مؤلفه آماری برای آنها در نظر گرفته نشده است. به عبارتی، وضعیت آنها دقیقاً براساس فصل مورد سنجش مورد ارزیابی قرار می‌گیرند. گفتنی است، برای تلفیق اطلاعات فوق (داده‌های آماری) با داده‌های پیمایشی و استخراج شاخص امنیت سرمایه‌گذاری برای هر استان و در نهایت برای کل کشور، پس از تهیه جدول اطلاعات نسبی ۱۷ مؤلفه، این مؤلفه‌ها نرمال‌سازی شده^۵ و سپس با جدول اطلاعات پیمایشی تلفیق شده‌اند. با توجه به مراحل و پیش‌فرض‌های مذکور، مؤلفه‌های آماری (HD) شاخص امنیت سرمایه‌گذاری پس از نرمال شدن برای فصل بهار سال ۱۴۰۳ محاسبه می‌شود که با توجه به لزوم رعایت اختصار، جداول مربوطه در این گزارش ارائه نشده‌اند.

مطالعه این فصل نشان می‌دهد شاخص امنیت سرمایه‌گذاری از نظر مؤلفه‌های آماری برای فصل بهار سال ۱۴۰۳ عدد میانگین ۱۱/۴ از ۱۰ (شاخص ۱۰ به معنای ناامنی مطلق سرمایه‌گذاری) به دست آمده که نسبت به فصل گذشته (زمستان ۱۴۰۲) که ۳/۴/۰ بوده، به مقدار قابل توجهی نامناسب‌تر شده است.

بررسی‌ها نشان می‌دهد با به روزرسانی داده‌های آماری براساس منابع آماری مورد استفاده، با کاهش و مناسب شدن اکثر داده‌های مؤلفه‌های آماری در ۶ ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۲، میانگین ارزیابی مؤلفه‌های آماری برای پایش فصل تابستان سال ۱۴۰۲ به مقدار قابل توجهی مناسب شده بود و در جایگاه بهترین ارزیابی در چند سال گذشته قرار گرفته بود، اما در بررسی‌های پایش زمستان و پاییز ۱۴۰۲ و همچنین بهار ۱۴۰۳ درمی‌یابیم که مجدداً عامل اصلی نامناسب‌تر شدن مؤلفه‌های آماری نسبت به ماه‌های گذشته، بالا رفتن کمیّت (نامناسب‌تر ارزیابی شدن) مؤلفه «ثبات نرخ ارز» و همچنین مؤلفه «عدم نوسان شاخص تورم مصرف‌کننده» بوده که منجر به این امر شده است.

1. Hard Data

۲. با توجه به بررسی‌های به عمل آمده، دستگاه‌های اجرایی مورد نظر در پایش امنیت سرمایه‌گذاری، اطلاعات مورد نیاز را یا در سایت رسمی خود بارگذاری کرده و یا در اختیار تیم اجرایی پایش می‌گذارند؛ توضیح اینکه بعد از گذشت هر فصل در ماه دوم فصل بعدی دریافت اطلاعات تغییرات مقامات اجرایی مورد نظر آغاز می‌شود؛ آن دسته از دستگاه‌ها که اطلاعات را در سایت خود بارگذاری نکرده باشند به صورت تلفنی از کانال‌های مربوطه یا از طریق نامه‌نگاری، تغییرات مقامات استانی مورد استعلام قرار می‌گیرند (برای مثال، برای پایش بهار، از ابتدای فروردین ماه اطلاعات مورد نیاز آغاز شده و تا آخر فصل بهار سال ۱۴۰۳ به طول انجامیده است).

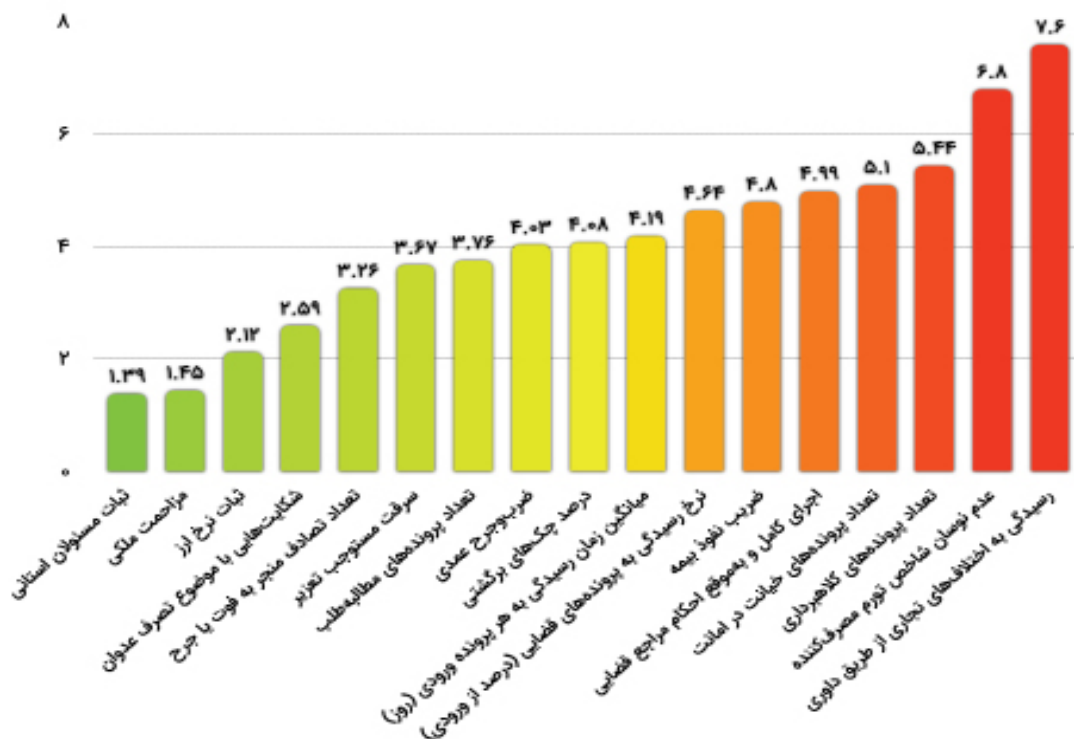
۳. آخرین آمار رسمی منتشر شده در خصوص ضریب نفوذ بیمه مربوط به سالنامه آماری سال ۱۴۰۱ است.

۴. با توجه به مساعدت مناسب قوه قضائیه، دیتای مورد نیاز برای این پایش (داده‌های آماری لازم) براساس آخرین اطلاعات رسمی منتشر شده در سالنامه قوه قضائیه برای سال ۱۴۰۱ به روزرسانی شده است.

۵. در موضوع نرمال‌سازی جدول اطلاعات نسبی مؤلفه‌های آماری توجه به نکات زیر ضروری است:

اولاً آمار برخی مؤلفه‌ها برای چند استان در دسترس نبوده است، زیرا در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۴۰۱ برای هر استان اطلاعات مورد نیاز این پایش از جدولی با عنوان «۱۰ موضوع اول اتهام پرونده‌های ورودی واحدهای قضایی استان» استخراج شده است، اما به دلیل آنکه مؤلفه مورد نیاز برای پایش در طول بازه زمانی مورد سنجش (فصل بهار) در جدول فوق با عنوان «۱۰ موضوع اول اتهام پرونده‌های ورودی واحدهای قضایی استان» برای برخی استان‌ها وجود نداشته است، بنابراین برای آنکه بتوانیم تحلیل آماری داشته باشیم، معادل عدد موجود برای آن استان در سالنامه سال گذشته یا حداقل عدد ذکر شده برای آن مؤلفه و برای سایر استان‌ها در سالنامه سال ۱۴۰۱ برای استان فاقد آمار به کار برده شده است. ثانیاً برای آن دسته از مؤلفه‌هایی که در منابع آماری در دسترس، میزان آن نسبت به جمعیت استان مربوطه (شاخص براساس ۱۰۰ هزار نفر) بیان نشده، بنابراین لازم بوده عدد مؤلفه کسب شده بر جمعیت هر استان تقسیم و سپس ضرب در ۱۰۰ هزار شود تا همانند سایر مؤلفه‌ها بتوان آنها را نرمال کرد. در اعداد نرمال شده، برای هیچ استانی ضریب وزنی خاصی نیز اعمال نشده است.

شکل ۱۰. نمودار امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های آماری در بهار ۱۴۰۳ (۱۰ بدترین ارزیابی)

جدول ۱۰. ارزیابی ۱۷ مؤلفه آماری امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۴۰۳ (به ترتیب از مناسب تا نامناسب)

عنوان مؤلفه		بهار سال ۱۴۰۳		زمستان سال ۱۴۰۲	
رتبه	ارزیابی	رتبه	ارزیابی	رتبه	ارزیابی
۱	ثبات مسئولان استانی (بهار ۱۴۰۳)	۱	۱/۳۹	۱	۱/۲۹
۲	مراحمات ملکی (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)	۲	۱/۴۵	۲	۱/۴۵
۳	ثبات نرخ ارز (بهار ۱۴۰۳)	۳	۲/۱۲	۴	۲/۸۶
۴	شکایتهایی با موضوع تصرف عدوان (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)	۴	۲/۵۹	۳	۲/۵۹
۵	تعداد تصادف منجر به فوت یا جرح (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)	۵	۳/۲۶	۵	۳/۲۶
۶	سرقت مستوجب تعزیر (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)	۶	۳/۶۷	۶	۳/۶۷
۷	تعداد پرونده‌های مطالبه‌طلب (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)	۷	۳/۷۶	۷	۳/۷۶
۸	ضرب و جرح عمدی (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)	۸	۴/۰۳	۸	۴/۰۳
۹	درصد چک‌های برگشتی	۹	۴/۰۸	۹	۴/۰۸
۱۰	میانگین زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی (روز)	۱۰	۴/۱۹	۱۰	۴/۱۹
۱۱	نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی (درصد از ورودی)	۱۱	۴/۶۴	۱۱	۴/۶۴
۱۲	ضرب و نفوذ بیمه	۱۲	۴/۸۰	۱۲	۴/۸۰
۱۳	اجرای کامل و به‌موقع احکام مراجع قضایی	۱۳	۴/۹۹	۱۴	۴/۹۹
۱۴	تعداد پرونده‌های خیانت در امانت (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)	۱۴	۵/۱۰	۱۵	۵/۱۰
۱۵	تعداد پرونده‌های کلاهبرداری (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)	۱۵	۵/۴۴	۱۶	۵/۴۴
۱۶	عدم نوسان شاخص تورم مصرف‌کننده (بهار ۱۴۰۳)	۱۶	۶/۸۰	۱۳	۴/۸۲
۱۷	رسیدگی به اختلاف‌های تجاری از طریق داوری	۱۷	۷/۶۰	۱۷	۷/۶۰
میانگین ارزیابی مؤلفه‌های آماری		۴/۱۱	۴/۰۳	۴/۰۳	۴/۰۳

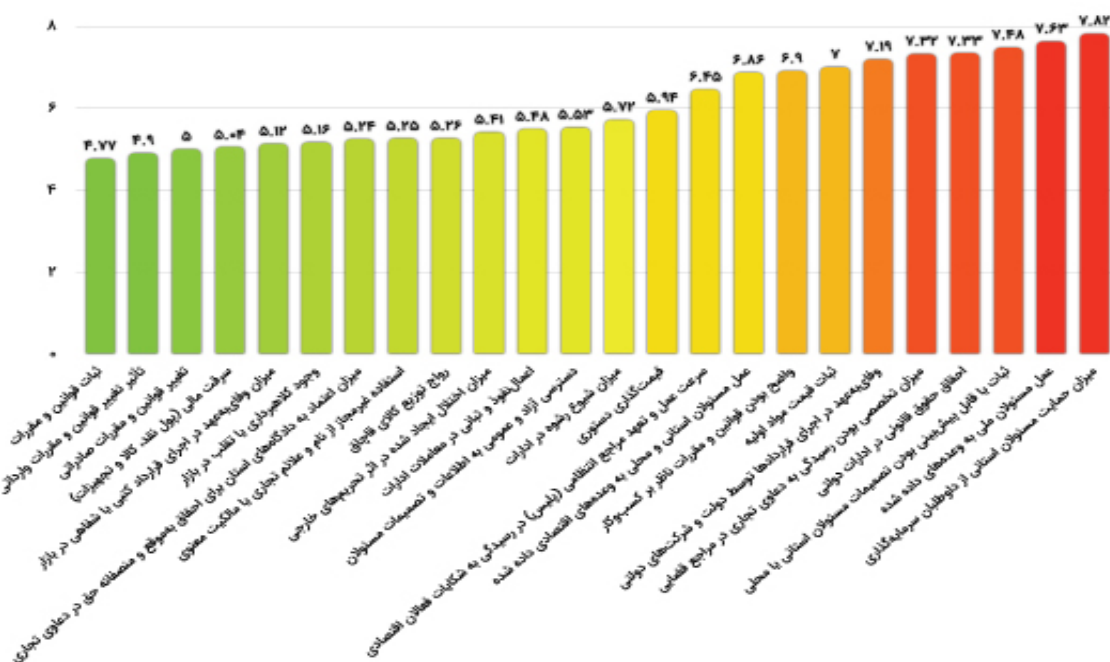
داده‌های مورد استفاده براساس سامانه آماری قوه قضائیه سال ۱۴۰۱ (آخرین داده‌های در دسترس) به‌روزرسانی شده است.

داده‌های مورد استفاده براساس سالنامه آماری قوه قضائیه سال ۱۴۰۱ (آخرین داده‌های در دسترس) به‌روزرسانی شده است. همان‌طور که در جدول ۱۰ قابل مشاهده است، با وجود آنکه مؤلفه آماری «عدم نوسان شاخص تورم مصرف‌کننده» برای بازه زمانی پایش بهار ۱۴۰۳ در میان همه مؤلفه‌های آماری در رتبه شانزدهم و یکی مانده به نامناسب‌ترین مؤلفه و با کمیت ۶/۸۰ قرار گرفته است؛ اما در مقایسه با پایش قبلی (زمستان ۱۴۰۲) با کمیت ۴/۸۲ به مقدار قابل توجهی نامناسب‌تر ارزیابی شده که همین امر منجر به نامناسب‌تر شدن وضعیت کلی مؤلفه‌های آماری در پایش بهار ۱۴۰۳ (با کمیت ۴/۱۱) نسبت به زمستان ۱۴۰۲ (با کمیت ۴/۰۳) شده است.

۲-۴. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران بر حسب ۲۱ مؤلفه پیمایشی

ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این مطالعه از وضعیت مؤلفه‌های پیمایشی (پرسش‌نامه) شاخص امنیت سرمایه‌گذاری (نمره ۱۰ بدترین ارزیابی و صفر مناسب‌ترین ارزیابی) براساس نتایج حاصل از مشارکت فعالان کسب‌وکار در این پایش در شکل ۱۱ ارائه شده است. مقایسه نتایج ارزیابی بهار سال ۱۴۰۳ با زمستان و پاییز و تابستان سال ۱۴۰۲ و فصول گذشته نشان می‌دهد که متأسفانه همچنان مؤلفه «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده» در میان دو مؤلفه نامناسب قرار گرفته است. در عین حال، با بررسی ارزیابی فعالان اقتصادی از مؤلفه‌های پیمایشی در پایش بهار سال ۱۴۰۳ در می‌یابیم که برای پنجمین بار طی چند پایش گذشته، مؤلفه «میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری» با ارزیابی نامناسب‌تری نسبت به سایر موارد مواجه شده و مجدداً در جایگاه اولین مؤلفه نامناسب قرار گرفته است. از طرفی مؤلفه «عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده» که عمدتاً در سه مؤلفه نامناسب پایش‌های مختلف قرار می‌گرفته در پایش بهار سال ۱۴۰۳ نیز همانند پایش زمستان سال ۱۴۰۲ با مناسب ارزیابی شدن وضعیت آن با هشت رتبه بهبود به شانزدهمین مؤلفه نامناسب ارتقا یافته است. دقت در تغییرات رتبه‌ای بیان شده در جدول ۱۱ در خصوص مؤلفه‌های پیمایشی نشان می‌دهد که در پایش بهار سال ۱۴۰۳ نسبت به زمستان سال ۱۴۰۲ مؤلفه‌های مورد سنجش تغییرات قابل توجهی نه در مقدار کمی و نه در تغییرات رتبه‌ای نداشته‌اند.

شکل ۱۱. نمودار ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۴۰۳ (۱۰ بدترین ارزیابی)

جدول ۱۱. ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۴۰۳ و مقایسه وضعیت آن با زمستان ۱۴۰۲

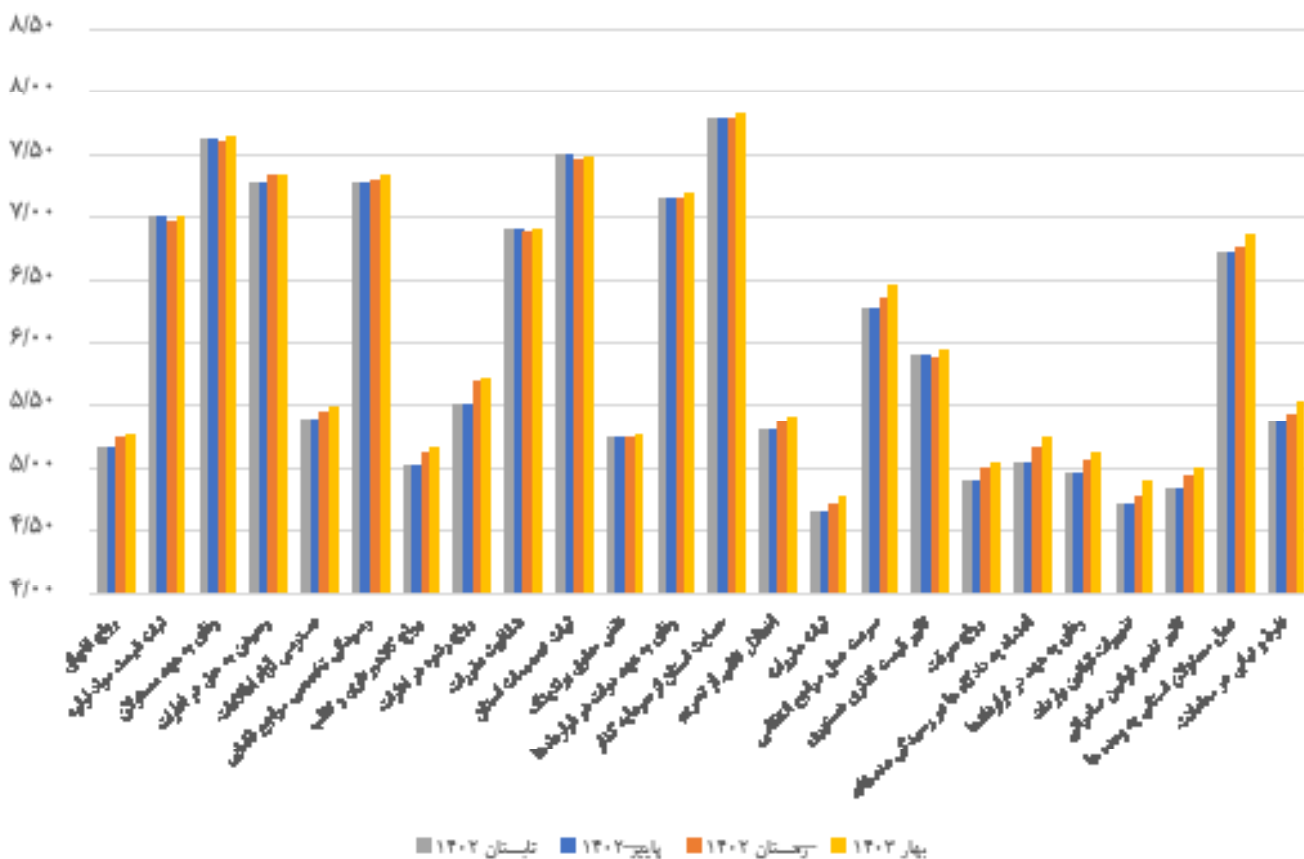
زمستان ۱۴۰۲		بهار ۱۴۰۳		عنوان مؤلفه
ارزیابی	رتبه	ارزیابی	رتبه	
۴/۷۴	۱	۴/۷۷	۱	ثبات قوانین و مقررات
۴/۸	۲	۴/۹	۲	تأثیر تغییر قوانین و مقررات وارداتی
۴/۹	۳	۵	۳	تغییر قوانین و مقررات صادراتی
۴/۹۹	۴	۵/۰۴	۴	سرقت مالی (پول نقد، کالا و تجهیزات)
۵/۰۶	۵	۵/۱۲	۵	میزان وفای به عهد در اجرای قرارداد کتبی یا شفاهی در بازار
۵/۱۶	۶	۵/۱۶	۶	وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار
۵/۱۹	۷	۵/۲۴	۷	میزان اعتماد به دادگاه‌های استان برای احقاقک به موقع و منصفانه حق در دعاوی تجاری
۵/۲	۸	۵/۲۵	۸	استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی
۵/۲۷	۹	۵/۲۶	۹	رواج توزیع کالای قاچاق
۵/۳۵	۱۰	۵/۴۱	۱۰	میزان اختلال ایجاد شده در اثر تحریم‌های خارجی
۵/۴۳	۱۱	۵/۴۸	۱۱	اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات
۵/۴۶	۱۲	۵/۵۳	۱۲	دسترسی آزاد و عمومی به اطلاعات و تصمیمات مسئولان
۵/۷۲	۱۳	۵/۷۲	۱۳	میزان شیوع رشوه در ادارات
۵/۸۲	۱۴	۵/۹۴	۱۴	قیمت‌گذاری دستوری
۶/۳۶	۱۵	۶/۴۵	۱۵	سرعت عمل و تعهد مراجع انتظامی (پلیس) در رسیدگی به شکایات فعالان اقتصادی
۶/۷۷	۱۶	۶/۸۶	۱۶	عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده
۶/۹۳	۱۷	۶/۹	۱۷	واضح بودن قوانین و مقررات ناظر بر کسب و کار
۶/۹۷	۱۸	۷	۱۸	ثبات قیمت مواد اولیه
۷/۱۳	۱۹	۷/۱۹	۱۹	وفای به عهد در اجرای قراردادها توسط دولت و شرکت‌های دولتی
۷/۲۶	۲۰	۷/۳۲	۲۰	میزان تخصصی بودن رسیدگی به دعاوی تجاری در مراجع قضایی
۷/۲۸	۲۱	۷/۳۳	۲۱	احقاقک حقوق قانونی در ادارات دولتی
۷/۴۲	۲۲	۷/۴۸	۲۲	ثبات یا قابل پیش‌بینی بودن تصمیمات مسئولان استانی یا محلی
۷/۵۷	۲۳	۷/۶۳	۲۳	عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده
۷/۷۲	۲۴	۷/۸۲	۲۴	میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری
۶/۱۴		۶/۱۴		میانگین ارزیابی مؤلفه‌های پیمایشی (۲۱ مؤلفه اصلی)

توضیحات: - ۱۰ = بدترین ارزیابی و رتبه بالاتر = وضعیت نامناسب‌تر را نشان می‌دهد. در محاسبه میانگین ارزیابی مؤلفه‌های پیمایشی سه مؤلفه جدید (تأثیر تغییر قوانین و مقررات وارداتی، قیمت‌گذاری دستوری و تغییر قوانین و مقررات صادراتی) قرار داده نشده‌اند.

جدول ۱۱ نشان‌دهنده میزان تغییرات رتبه مؤلفه‌های پیمایشی در مقایسه با هم طی دو دوره متوالی پایش است؛ در اصل اگر میزان تغییرات رتبه در پایش‌های مورد سنجش، بیشتر باشد باید دقت شود که چرا در آن دوره، وضعیت مؤلفه مورد نظر، به آن میزان تغییر کرده است (چه از منظر مناسب‌تر شدن یا نامناسب‌تر شدن). همان‌طور که ملاحظه می‌شود تغییرات رتبه‌ای مؤلفه‌های پیمایشی در بهار سال ۱۴۰۳ با رتبه همان مؤلفه‌ها در زمستان سال ۱۴۰۲ چندان قابل توجه نبوده است. تحلیل دیگری که از این جدول قابل دریافت است؛ بررسی کمیّت عددی ۳ مؤلفه جدیدی است که بالغ بر ۷ پایش سنجش و ارزیابی می‌شود. به عبارتی، بررسی مؤلفه‌های «تأثیر تغییر قوانین و مقررات وارداتی» و «تغییر قوانین و مقررات صادراتی» و «قیمت‌گذاری دستوری» نشان می‌دهد که از یک روند باثبات از منظر فعالان مشارکت‌کننده در پایش بهار ۱۴۰۳ نسبت به فصل قبلی برخوردار هستند.

شکل زیر افزایش (نامناسب‌تر شدن) یا کاهش (مناسب‌تر شدن) مؤلفه‌های پیمایشی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری را در استان‌های مختلف نمایش می‌دهد.

شکل ۱۲. نمودار بررسی میزان تغییرات مؤلفه‌های پیمایشی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در پایش بهار ۱۴۰۳ نسبت به پاییز زمستان ۱۴۰۲

در شکل فوق شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک مؤلفه‌های تحت پایش در فصول اخیر مقایسه شده است. هر چند این تغییرات بسیار اندک بوده، اما تقریباً تمام مؤلفه‌ها به جزء مؤلفه رواج قاچاق اوضاع نامناسب‌تری دارند. در این شکل هر چه به سمت راست می‌رویم، مؤلفه بیشتر نامناسب شده است. بنابراین نفوذ و تبانی در معاملات و عمل مسئولان استانی به وعده‌ها در بهار ۱۴۰۳ به ترتیب نسبت به زمستان ۱۴۰۲ بیشترین تأثیر منفی را در امنیت سرمایه‌گذاری از نگاه مشارکت‌کنندگان در این پایش داشته است.

در مجموع برخلاف پایش قبل که ۱۰ مؤلفه از شاخص کشوری امنیت سرمایه‌گذاری اوضاع نامناسب‌تری پیدا کرده بوده‌اند، در پایش اخیر به جزء مؤلفه رواج کالای قاچاق، سایر مؤلفه‌ها اوضاع‌شان نامناسب‌تر شده که در این میان نفوذ و تبانی در معاملات دولتی بیشتر از سایرین نامناسب‌تر شده است.

نکته قابل تأمل این است که برخی مؤلفه‌های سمت راست شکل (مؤلفه‌هایی که بیشتر از سایرین اوضاع‌شان نامناسب شده است) عمدتاً در مقایسه با سایر مؤلفه‌ها اوضاع خوبی دارند. این به آن معنی است که در پایش بهار ۱۴۰۳ نیز همچون زمستان ۱۴۰۲، مؤلفه‌هایی اوضاع‌شان نامناسب‌تر شده که در مجموع شاخص امنیت سرمایه‌گذاری وضعیت بدی ندارند. یعنی نقاط قوت شاخص امنیت سرمایه‌گذاری کشور در حال تهدید شدن است.

۳-۴. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران بر حسب مؤلفه‌های پیمایشی به تفکیک حوزه‌های کاری

یکی دیگر از اطلاعات قابل ارائه در این پایش، ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پژوهش از امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک حوزه‌های کاری بوده که در جدول ۱۲ ارائه شده است.

جدول ۱۲. ارزیابی فعالان اقتصادی از امنیت سرمایه‌گذاری در ایران به تفکیک حوزه‌های کاری در مطالعه بهار ۱۴۰۳

تغییر وضعیت بهار ۱۴۰۳ نسبت به زمستان ۱۴۰۲	بهار ۱۴۰۲	تابستان ۱۴۰۲	پاییز ۱۴۰۲	زمستان ۱۴۰۲	بهار ۱۴۰۳	حوزه کاری
نامناسب‌تر	۶/۱۰	۶/۰۹	۶/۱۶	۶/۱۳	۶/۲۵	هتل، رستوران، تهیه و توزیع غذا
نامناسب‌تر	۶/۳۰	۶/۱۷	۶/۱۵	۶/۱۳	۶/۲۴	ارتباطات، توزیع و ... (حمل‌ونقل، انبارداری، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی)
نامناسب‌تر	۶/۲۴	۶/۱۹	۶/۰۴	۶/۱۴	۶/۲۳	نفت خام و گاز طبیعی، تأمین آب، برق و گاز
نامناسب‌تر	۶/۱۹	۶/۱۴	۶/۱۷	۶/۱۷	۶/۲۱	صنعت (شامل همه صنعت و موارد مرتبط با ساختمان)
نامناسب‌تر	۶/۲۱	۶/۱۳	۶/۲۱	۶/۱۸	۶/۲۰	خدمات تولیدی (واسطه‌گری مالی، بانک، بیمه، مستغلات اجاره و فعالیت‌های کسب‌وکار)
نامناسب‌تر	۶/۰۲	۶/۱۰	۶/۱۳	۶/۱۵	۶/۱۹	خدمات (آموزش، بهداشت و ...)
نامناسب‌تر	۶/۱۱	۶/۱۶	۶/۱۱	۶/۱۶	۶/۱۶	دامداری، مرغداری و شیلات
تغییر نکرده	۵/۷۹	۶/۰۹	۶/۲۳	۶/۱۱	۶/۱۶	معدن به‌جز نفت و گاز
مناسب‌تر	۶/۲۶	۶/۱۳	۶/۱۹	۶/۱۶	۶/۱۲	زراعت، باغداری و جنگلداری

توضیح: داده‌های جدول فوق بر حسب مؤلفه‌های پیمایشی پایش امنیت سرمایه‌گذاری است.

بررسی وضعیت حوزه کاری در پایش امنیت سرمایه‌گذاری بهار سال ۱۴۰۳ نشان می‌دهد که از منظر فعالان مشارکت‌کننده در این مطالعه حوزه کاری «هتل، رستوران، تهیه و توزیع غذا» با نامناسب ارزیابی کردن مشارکت‌کنندگان از آن حوزه در نامناسب‌ترین حوزه کاری قرار گرفته است و از طرفی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده از حوزه کاری «خدمات تولیدی (واسطه‌گری مالی، بانک، بیمه، مستغلات اجاره و فعالیت‌های کسب‌وکار)» که در پایش زمستان سال ۱۴۰۲ در جایگاه نامناسب‌ترین حوزه قرار داشته در بهار سال ۱۴۰۳ به جایگاه پنجم نامناسب‌ترین‌ها ارتقا یافته است. از طرف دیگر حوزه کاری «زراعت، باغداری و جنگلداری» در پیمایش بهار ۱۴۰۳ مناسب‌ترین وضعیت را در میان تمام حوزه‌های کاری به‌خود اختصاص داده و این به‌گونه‌ای است که در زمستان ۱۴۰۲ «حوزه کاری معدن به‌جز نفت و گاز» مناسب‌ترین جایگاه را داشته است.

۵. نتیجه‌گیری و پیشنهادها

گزارش حاضر، ارزیابی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برای فصل بهار سال ۱۴۰۳ و محاسبه هفت نماگر مربوطه است. براساس محاسبات انجام شده شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری در ایران که با استفاده از دو مجموعه داده‌های پیمایشی و آماری تهیه می‌شود با کمیت ۱۰/۵۷۷ (۱۰ بدترین حالت) سنجیده شده که نامناسب‌ترین وضعیت در طی یک سال گذشته را نشان می‌دهد؛ براساس این تحقیق نتایج زیر قابل ذکر است:

۱. با مقایسه رتبه‌بندی استان‌ها در می‌یابیم که در قسمت نامناسب‌ترین استان‌ها، در پایش بهار سال ۱۴۰۳ همانند پایش‌های گذشته استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، تهران، چهارمحال و بختیاری و ایلام در رتبه‌های آخر (نامناسب‌ترین وضعیت‌ها) قرار گرفته‌اند و متأسفانه این روند

به صورت متناوب برای این استان‌ها در حال تکرار است. به عبارتی، با توجه به ادامه‌دار بودن این وضعیت برای استان‌های فوق، باید مقام‌های استانی ذی‌ربط بررسی چرایی نامناسب بودن استان‌های خویش را در اولویت قرار داده و ضمن تحلیل دقیق تر مؤلفه‌هایی که در استان ایشان نامناسب‌ترین ارزیابی را کسب کرده‌اند، نسبت به بهبود و رفع موانع، اقدام‌ها و مطالعات ضروری انجام دهند.

۲. در بهار سال ۱۴۰۳ همانند چند پایش قبلی نماگر «عملکرد دولت» با کمیت ۶/۸۵ مجدداً به عنوان نامناسب‌ترین نماگر ارزیابی شده است؛ گفتنی است که مقدار کمی این عدد نسبت به پایش‌های گذشته در یک روند نامناسب تر شدن قرار دارد (در پایش فصل قبلی ۶/۸۰ بوده است). گفتنی است، مؤلفه‌های تشکیل دهنده نماگر «عملکرد دولت» عبارتند از: سهولت احقاق حقوق قانونی شهروندان در ادارات (مؤلفه پیمایشی)، اختلال در کسب و کار بر اثر تحریم‌های جدید خارجی (مؤلفه پیمایشی) و حمایت و همراهی واقعی مقامات استانی از داوطلبان سرمایه‌گذار (مؤلفه پیمایشی).

۳. در پایش بهار سال ۱۴۰۳ برای پنجمین بار طی چند پایش گذشته مؤلفه «میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری» با ارزیابی نامناسب تری نسبت به سایر موارد مواجه شده و در جایگاه اولین مؤلفه نامناسب قرار گرفته است. به عبارتی، در این پایش برای پنجمین فصل متوالی مؤلفه «میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری» با کمیت (۷/۸۲) اولین مؤلفه نامناسب است. اینکه این مؤلفه با توجه به ماهیت اقتصادی شعارهای چند سال گذشته و مجموعه اقداماتی که مقامات دولتی مدعی اجرای آنها در راستای حمایت از تولید و سرمایه‌گذاری است در چند فصل متوالی در حال نامناسب شدن است بسیار قابل توجه و نیاز به موشکافی دقیق و پاسخ‌گویی مقامات اجرایی و مسئولان دولتی دارد.

۴. در این مطالعه، به ترتیب مؤلفه‌های «میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری (۷/۸۲)»، مؤلفه «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده (۷/۶۳)» و مؤلفه «ثبات یا قابل پیش‌بینی بودن تصمیمات مسئولان استانی یا محلی (۷/۴۸)»، نامناسب‌ترین و بدترین ارزیابی‌ها را به خود اختصاص داده‌اند که این امر نشان از ضرورت عمل به وعده‌ها و قرار دادها از سوی سازمان‌ها و نهادهای ذیل قوه مجریه دارد. لازم به توضیح است که تکرار تعداد دفعات نامناسب ارزیابی شدن مؤلفه «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده» (جزء دور تبه اول نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها طی چندین دوره گذشته) نشان دهنده حساسیت و توجه بسیار بالای فعالان کسب و کار مشارکت‌کننده در این سلسله مطالعات نسبت به صحبت‌ها و وعده‌های داده شده مسئولان است. به نظر می‌رسد شاید لازم و ضروری باشد که مسئولان چه مسئولان ملی و چه استانی و محلی در بیان وعده‌ها و قول‌های خود در زمینه حمایت از سرمایه‌گذاری و از فعالان کسب و کار و مواردی از این دست با توجه به شرایط محدودیت منابع و امکانات، بیش از پیش دقت به خرج داده و از بیان هر آنچه امکان‌پذیری آن با قطعیت قابل قبولی وجود ندارد به شدت پرهیز کنند.

۵. در پایش بهار سال ۱۴۰۳ فعالان کسب و کار مشارکت‌کننده در حوزه کاری «هتل، رستوران، تهیه و توزیع غذا» نامناسب‌ترین ارزیابی را در میان سایر حوزه‌های کاری اعلام کرده‌اند و فعالان مشارکت‌کننده در حوزه کاری «زراعت، باغداری و جنگل‌داری» نیز مناسب‌ترین ارزیابی را اعلام کرده‌اند.

۶. مطالعه این فصل نشان می‌دهد شاخص امنیت سرمایه‌گذاری از نظر مؤلفه‌های آماری برای فصل بهار سال ۱۴۰۳ عدد میانگین ۴/۱۱ از ۱۰ (شاخص ۱۰ به معنای ناامنی مطلق سرمایه‌گذاری) به دست آمده که نسبت به فصل گذشته با کمیت ۴/۰۳ به مقدار قابل توجهی افزایش یافته و نامناسب تر شده است. به عبارتی، هرچقدر تغییرات مؤلفه‌های پیمایشی در شاخص امنیت سرمایه‌گذاری اثرگذار هستند؛ تغییرات مؤلفه‌های آماری نیز مهم و قابل توجه بوده و لازم است با دقت نظر در تغییرات متغیرهای اقتصاد کلان و مؤلفه‌های آماری، اثرات آن در تغییرات شاخص امنیت سرمایه‌گذاری مورد توجه و تحلیل دقیق قرار گیرد.

۷. پیشنهاد می‌شود در راستای ایجاد بستر مناسب برای توجه لازم به امنیت سرمایه‌گذاری از این پس شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به عنوان یکی از ملاک‌های ارزیابی میزان اثرگذاری مقامات استانی در هفته دولت لحاظ شود.

در پژوهش اخیر (پایش بهار سال ۱۴۰۳)، امکان تکمیل پرسش‌نامه از سوی فعالان اقتصادی علاوه بر سایت از طریق پیام‌رسان داخلی «بله» نیز فراهم شد. با توجه به استقبال کاربران از پیام‌رسان‌های داخلی طی ماه‌های اخیر و همچنین با هدف افزایش ضریب دسترسی به کاربران با توجه به محدودیت‌های موجود در ارسال پیامک (هزینه سنگین ارسال پیامک در کنار شیوه ارسال پیامک حاوی لینک کلاهبرداری)، این امکان در قالب بازوی پیام‌رسان بله برای پیش‌امنیت سرمایه‌گذاری تدارک دیده شد.

با توجه به اینکه به‌روزرسانی اطلاعات فعالان اقتصادی با کمک داده‌های دریافتی از وزارت بهداشت، پیام دعوت‌نامه مشارکت در تکمیل پرسش‌نامه از طریق بازوی پیام‌رسان بله به بیش از یک میلیون شماره تلفن همراه ارسال شد؛ شکی نیست که در میان این یک میلیون شماره همراه، تعداد بسیاری پیام‌رسان بله را نصب نداشتند و پیام ما به آنها نرسیده است و برخی نیز به‌رغم دریافت پیام، آن را مشاهده نکردند. از بین نفراتی که پیام را مشاهده کردند، بخشی دعوت ما را برای تکمیل پرسش‌نامه پذیرفته و پاسخ‌گویی به پرسش‌نامه را شروع کردند. بازوی بله نیز به‌صورت هوشمند، تمامی سؤال‌ها را به ترتیب از آنها پرسیده است.

در کنار استفاده از بازوی هوشمند پیام‌رسان بله، تعدادی هم پیامک و ایمیل دعوت به تکمیل پرسش‌نامه از طریق وب‌سایت برای کاربران، به‌ویژه نفراتی که سابقاً پرسش‌نامه فصول قبل را تکمیل کرده بودند ارسال شد که در نهایت پرسش‌نامه‌های قابل قبول پیش‌بهار سال ۱۴۰۳ در مجموع به ۸۱۴۹ مورد رسید. گفتنی است، منظور از پرسش‌نامه غیرقابل قبول، پرسش‌نامه‌ای است که هویت تکمیل‌کننده پرسش‌نامه برای تیم پژوهش احراز نشده است. علاوه بر این، تعدادی پرسش‌نامه به‌صورت تکراری یا افرادی تکمیل شده بود که پیامکی برای آنها ارسال نشده؛ لذا پرسش‌نامه‌های غیرقابل قبول در دسته پاسخ‌های نامعتبر ارزیابی شدند.

این نکته لازم است بیان شود که به‌رغم اینکه با ارسال پیامک‌های متعدد به مشارکت‌کنندگان پیش‌های قبلی و ارسال انبوه پیام از طریق ربات پیام‌رسان بله شامل فایل گزارش پیش‌های قبلی، یکی از مشکلات اصلی پیش‌های اخیر در جمع‌آوری نظرات فعالان اقتصادی، رواج پیامک‌های کلاهبرداری با هدف فیشینگ و هک و هشدارهای مکرر پلیس فتا در خصوص عدم ورود به لینک‌های پیامک شده است. به‌نحوی که در گذشته از هر ۲۵ پیامک ارسالی یک نفر به محیط پرسش‌نامه وارد می‌شد، اما در پیش‌های اخیر در پیامک‌هایی که به نفرات جدید ارسال می‌شود، از هر ۳۰۰ نفر تنها یک نفر وارد محیط پرسش‌نامه می‌شود که به لطف گسترش استفاده از پیام‌رسان‌های داخلی و حفظ مشارکت‌کنندگان قبلی و ارسال گزارش مستمر از اخبار مرتبط با پیش‌در رسانه‌ها، شاهد بهبود شرایط در فصول اخیر و افزایش مشارکت‌کنندگان جدید بوده‌ایم.

از خروجی حاصل از نظرسنجی، این نتیجه برداشت می‌شود که شرکت‌کنندگان نظرسنجی چه نگاهی به مؤلفه‌های مختلف امنیت سرمایه‌گذاری دارند. گروه تحقیق در تلاش است با به‌روزرسانی دائم جامعه آماری این تحقیق در فصل‌های آتی، تعداد نمونه‌های مشارکت‌کننده در هر پیش‌به حدنصاب تعیین شده، یعنی حداقل ۸۰۳۵ فعال اقتصادی از همه استان‌ها را تثبیت کرده و حداقل حدود ۲۶۰ پاسخ صحیح برای هر استان دریافت شود تا امکان تعمیم نتایج پژوهش به کل جامعه با کفایت آماری حداکثری فراهم شود.

جدول پیوست. حجم جامعه و نمونه لازم، تعداد پیامک‌های ارسالی و پاسخ دریافتی به تفکیک استان‌ها در پایش بهار ۱۴۰۳

درصد تحقق تعداد نمونه در پاییز ۱۴۰۲	درصد تحقق تعداد نمونه در زمستان ۱۴۰۲	درصد تحقق تعداد نمونه در بهار ۱۴۰۳	پاسخ دریافتی قابل قبول در			حجم نمونه لازم*	استان
			پاییز	زمستان	بهار		
			۱۴۰۲	۱۴۰۲	۱۴۰۳		
۱۰۷	۱۰۷	۱۰۴	۲۸۳	۲۸۸	۲۷۶	۲۶۴	آذربایجان شرقی
۱۰۳	۱۰۳	۱۰۶	۲۷۳	۲۹۵	۲۸۲	۲۶۲	آذربایجان غربی
۷۳	۷۳	۶۶	۱۹۴	۱۸۷	۱۷۴	۲۵۶	اردبیل
۱۶۴	۱۶۴	۱۳۵	۴۳۵	۴۰۳	۳۵۹	۲۶۵	اصفهان
۹۵	۹۵	۸۸	۲۵۱	۲۸۶	۲۳۴	۲۶۰	البرز
۷۰	۷۰	۷۲	۱۸۵	۲۱۲	۱۹۲	۲۵۲	ایلام
۶۸	۶۸	۶۹	۱۷۹	۲۰۲	۱۸۲	۲۵۶	بوشهر
۳۰۸	۳۰۸	۲۶۲	۸۱۷	۷۸۰	۶۹۳	۲۶۶	تهران
۶۷	۶۷	۵۸	۱۷۷	۱۸۷	۱۵۴	۲۵۴	چهارمحال و بختیاری
۱۰۱	۱۰۱	۹۷	۲۶۸	۲۷۴	۲۵۶	۲۶۵	خراسان جنوبی
۱۰۹	۱۰۹	۱۳۰	۲۸۸	۳۶۷	۳۴۵	۲۶۵	خراسان رضوی
۱۰۰	۱۰۰	۹۵	۲۶۶	۲۷۵	۲۵۱	۲۶۳	خراسان شمالی
۱۰۶	۱۰۶	۹۷	۲۸۰	۲۸۰	۲۵۷	۲۵۷	خوزستان
۱۰۳	۱۰۳	۹۹	۲۷۲	۲۹۰	۲۶۳	۲۵۱	زنجان
۶۳	۶۳	۷۶	۱۶۶	۲۱۶	۲۰۲	۲۵۷	سمنان
۵۷	۵۷	۶۳	۱۵۲	۱۸۰	۱۶۷	۲۶۳	سیستان و بلوچستان
۱۳۵	۱۳۵	۱۱۷	۳۵۹	۳۳۴	۳۱۰	۲۵۶	فارس
۱۱۸	۱۱۸	۱۱۴	۳۱۲	۳۱۷	۳۰۲	۲۵۹	قزوین
۱۰۸	۱۰۸	۱۰۶	۲۸۷	۲۹۵	۲۸۱	۲۵۹	قم
۸۳	۸۳	۸۱	۲۲۱	۲۲۷	۲۱۴	۲۶۱	کردستان
۱۰۹	۱۰۹	۱۰۰	۲۸۸	۲۹۹	۲۶۶	۲۵۶	کرمان
۸۱	۸۱	۷۳	۲۱۵	۲۱۲	۱۹۴	۲۶۰	کرمانشاه
۷۶	۷۶	۷۷	۲۰۱	۲۱۲	۲۰۳	۲۴۹	کهگیلویه و بویراحمد
۹۶	۹۶	۹۳	۲۵۴	۲۷۷	۲۴۷	۲۶۰	گلستان
۱۱۱	۱۱۱	۹۷	۲۹۴	۲۸۵	۲۵۶	۲۶۲	گیلان
۱۱۴	۱۱۴	۱۰۳	۳۰۳	۲۹۲	۲۷۳	۲۵۹	لرستان
۱۱۸	۱۱۸	۱۱۴	۳۱۲	۳۲۱	۳۰۲	۲۶۴	مازندران
۱۰۵	۱۰۵	۱۰۵	۲۷۹	۲۸۸	۲۷۹	۲۶۰	مرکزی
۷۲	۷۲	۷۹	۱۹۰	۲۰۶	۲۱۰	۲۵۵	هرمزگان
۱۰۹	۱۰۹	۹۱	۲۸۸	۲۷۷	۲۴۱	۲۵۹	همدان
۱۲۰	۱۲۰	۱۰۷	۳۱۹	۳۰۳	۲۸۴	۲۶۰	یزد
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۸۶۰۸	۶۷۸۸۶۷	۸۱۴۹	۸۰۳۵	کل کشور

* براساس فرمول کوکران و سطح اطمینان ۹۵ درصد و با بازه اطمینان ۶ درصد.

مأخذ: استخراج تیم پژوهش از فایل‌های جمع‌آوری شده فعالان اقتصادی و جدول مورگان برای تعیین حجم نمونه، پایش بهار سال ۱۴۰۳.

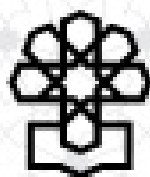
منابع و مآخذ

- ۸۱۴۹ پرسش‌نامه معتبر و تکمیل شده توسط فعالان اقتصادی از سراسر کشور مربوط به بهار سال ۱۴۰۳ که فایل‌های تعداد پرسش‌نامه‌ها در مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی، گروه مطالعات محیط کسب و کار و تنظیم‌گری بخشی) محفوظ است.
۱. بیمه مرکزی ایران، سالنامه آماری صنعت بیمه، ۱۳۹۶، ۱۳۹۷، ۱۳۹۸، ۱۳۹۹، ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱.
 ۲. تهرانی، ایمان و امین قنبری، «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۹. تابستان ۱۴۰۱» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۹۱۷۰، فروردین‌ماه ۱۴۰۲.
 ۳. تهرانی، ایمان و امین قنبری، «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری (۲۰) پاییز ۱۴۰۱» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۹۲۲۵، شهریورماه ۱۴۰۲.
 ۴. تهرانی، ایمان و امین قنبری، «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری (۲۱) زمستان ۱۴۰۱» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۹۲۶۳، شهریورماه ۱۴۰۲.
 ۵. تهرانی، ایمان و امین قنبری، «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری (۲۲) بهار ۱۴۰۲» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۹۳۶۶، آبان‌ماه ۱۴۰۲.
 ۶. تهرانی، ایمان و امین قنبری، «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری (۲۳) تابستان ۱۴۰۲» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۹۶۳۵، اسفندماه ۱۴۰۲.
 ۷. تهرانی، ایمان و امین قنبری، «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری (۲۴) پاییز ۱۴۰۲» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۹۸۸۹، فروردین‌ماه ۱۴۰۲.
 ۸. تهرانی، ایمان و امین قنبری، «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری (۲۵) زمستان ۱۴۰۲» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل: ۲۰۰۳۵.
 ۹. سیاح، سیدامیر و دیگران، «سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران: چارچوب مفهومی، روش، شاخص و نماگرها (ویرایش اول)»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۵۸۵۲، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۷.
 ۱۰. حسین‌زاده بحرینی، محمدحسین و سیدسعید ملک‌السادات، «موانع نهادی سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار در ایران»، پژوهش‌نامه بازرگانی، تابستان ۱۳۹۰، دوره ۱۵، ش ۵۹.
 ۱۲. دسوتو، هراندو، راز سرمایه: چرا سرمایه‌داری در غرب موفق می‌شود و در جاهای دیگر شکست می‌خورد؟، ترجمه فریدون تفضلی، تهران، نشر نی، ۱۳۸۶.
 ۱۳. سیاح، سیدامیر، «آموزه‌های ۱۶ دوره ارزیابی فصلی محیط کسب‌وکار در ایران طی پاییز ۱۳۸۹ تا تابستان ۱۳۹۳»، مجلس و راهبرد، سال بیست‌وسوم، ش ۸۵، بهار ۱۳۹۵.
 ۱۳. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، «درباره مقابله با شیوع ویروس کرونا (۴۰) ارزیابی ابعاد اقتصاد کلان شیوع ویروس کرونا» ویرایش اول (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۷۰۱۱، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۹.
 ۱۴. مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه، سالنامه عمومی قوه قضائیه، ۱۴۰۰.
 ۱۵. مرکز آمار و اطلاعات قوه قضائیه (معاونت آمار و اطلاعات)، سالنامه آماری قوه قضائیه، سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ (جلد ۱)، ۱۳۹۷، ۱۳۹۸، ۱۴۰۰، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۱.
 ۱۶. گزارش عملکرد واحدهای قضایی، مرکز آمار و اطلاعات قوه قضائیه، معاونت آمار و اطلاعات، اسفندماه ۱۴۰۱.
 ۱۷. مرکز آمار ایران، «گزارش شاخص قیمت مصرف‌کننده به تفکیک استان، آذر ۱۴۰۲»، دی ۱۴۰۲.
18. Cochran, W. G. (2007). Sampling Techniques. John Wiley & Sons.
19. Sarmah, H. K. and Hazarika, B. B. (2012). Importance of the Size of Sample and Its Determination in the Context of Data Related to the Schools of Greater Guwahati. Bull. Gauhati Univ. Math. Assoc, 12.
20. Sarmah, H. K., Hazarika, B. B. and Choudhury, G. (2013). An Investigation on Effect of Bias on Determination of Sample Size on the Basis of Data Related to the Students of Schools of Guwahati. International Journal of Applied Mathematics and Statistical Sciences, 2(1).
21. Kotrlik, J. W. K. J. W. and Higgins, C. C. H. C. C. (2001). Organizational Research: Determining Appropriate Sample Size in Survey Research Appropriate Sample Size in Survey Research. Information Technology, Learning, and Performance Journal, 19(1), 43.

گزیده سیاستی

شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری در ایران در بهار ۱۴۰۳، کمیت ۵/۷۷ از ۱۰ (بدترین حالت) سنجیده شده است. مقدار عددی این شاخص در مطالعه فصل قبل (زمستان ۱۴۰۲)، ۵/۷۲ بوده که نشان می‌دهد امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۴۰۳ در ادامه روند دو فصل گذشته نسبت به آنها (با توجه به ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده) به مقدار قابل‌توجهی نامناسب‌تر شده است.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداری، روبروی وزارت تعاون (مجمع جنوبی) پلاک ۱۸۰۲

تلفن: ۰۲۱۸۸۷۳۸۷۳۸۷ • شماره پستی: ۱۵۷۴۵۵۵۵ • پست الکترونیک: IR@ICAI.AC.IR

وبسایت: ICAI.AC.IR